

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:

3 hasábos petítor egyszer
18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Gazdasági célok.

Az emberiség haladása és a társadalmat irányító eszmék fejlődése egy hullámvonalal volna szemléltethetővé tehető. A haladásnak, a társadalmi eszméknek és törekvéseknek emelkedései és eszései vannak. Az emelkedések a tisztultabb felfogás korszakai, amelyekbe ideális törekvések öntenek nemesebb tartalmat; az esések az eszmények eltűnésének, az önzésnek és a társadalom téltenségének idejére esnek. És ezek a korok majdnem törvényszerűleg következnek egymás után. A zsidóságra pezsgő élet következik s az osztályharcból tisztult eszmék kerülnek ki.

Korunkban az ideális társadalmi törekvések szűk határok közé szorultak. Minden erőt a gazdasági érdekharc foglalt le s midőn az egyenlőség elve diadalra jutott a törvényekben, a társadalom a gazdasági célok és érdekek körüli harcban osztályokra bomlott.

Érdekkellentét nélkül nincs haladás, de ebből nem következik, hogy az ellentétek küzdelméből társadalmi harcnak, osztályok elkeseredett küzdelmének kell előállnia. Az ellentétek összeütközése normális életjelenség, az osztályharc társadalmi betegség.

A gazdasági harcot manap az egész világon három irány képviseli: az ingatlan tőke birtokosainak törekvése, amely minden érték forrásának a földet tartja; az ingó tőke, a pénz urainak hatalma, amely a világ termelésének forgalomba hozatalával és vállalkozással halmoz milliárdokat milliárdokra s a harmadik a munkások óriás tömege, amely munkabérének felemeléséért zúg, mert hite szerint nem részesedik érdeméhez képest azokból a javakból, amelyek munkájának eredményei. Ez a három irány — az agrarismus, a merkantilismus, a szocialismus — napjainkban vívják nagy harcukat s úgy látszik, hogy a közfelfogás az első felé hajlik.

Hogy a különböző osztályok mozgató eszméi nem a magyar társadalom talajából fakadtak ki, az bizonyos. Nyugotról származtak hozzánk, mint minden társadalom felforgató idea, amelyeknek még magyar nevet sem tudunk adni.

A nagy kulturállamokkal szemben azonban egy szerencsénk van. Nálunk a szocialista törekvéseknek még nagy hangjuk és nagy

erejük nincs. Itt még csak az agrarista és merkantilista tábor áll egymással szemben. Ezek között azonban az ellentétek már annyira élesek, hogy az élet minden mozzanatában megnyilvánulnak.

Viszont a nyugoti államok gazdasági küzdelmei azonban csak a gazdasági téren maradnak s azért okoznak kisebb társadalmi rázkódtatásokat, mert sem nemzetiségi, sem faji, sem felekezeti vonatkozásai nincsenek. Nálunk azonban az a szerencsétlen helyzet állott elő, hogy kereskedők alatt zsidókat szoktak legtöbbször érteni, mert a zsidók legnagyobb része századokon keresztül kereskedelemmel foglalkozott és azt a tulhajtott spekulációt, szédelgést, amely az utolsó évtizedek alatt, a nagy ipari fellendülés idejében mindenütt lábra kapott, azt a rideg és önző számítást, amely a kereskedelmet s a vállalkozást mindenütt kísérte, amelynek részese volt az örmény, görög, sőt az angol főúri családból származó spekuláns is, nálunk kizárólag a zsidóság bűnének szokták tekinteni.

Ez a felfogás szüli az elkeseredést a két ellentétes érdekesoportban, amelyen a vezérek ugyan már túlemelkedtek, de a közketőnek buzgón hirdetik.

Nem szükséges sem felekezeti apostolnak, sem az egyik vagy másik irányzatnak hívénnek lenni, hogy részesévé legyen valaki a gazdasági érdekharcnak, de elég a passiv szemlélet arra, hogy a józanabb részt megállítsa azon az uton, amelyen a társadalom a felbomlás felé halad s olyan ideálok után szalad, amelyek nem méltók a korhoz és a felvilágosodáshoz.

A kongresszusoktól kezdve a malom alatti beszélgetésig mindenütt megnyilvánul az a ferde felfogás, amelynek magvetője az elfogultság és termése a gyűlölködés.

Sem az agrár, sem a merkantil törekvéseknek nincs szükségük másra, mint gazdasági igazságokra. Akik vezető szerepre vállalkoztak, csak ezeket keresik.

A kongresszusokon nem is vallanak egyebet, de az bizonyos, hogy a soproni kongresszisták nem hitték volna el egy Károlyi grófnak sem, hogy hozzájuk őszintén csatlakozik és az is bizonyos, hogy Pozsonyban nagyot csodálkoznak vala, ha Khon Jakab nagybérő felcsap az agrár eszmék apostolának. Pedig meglehet, hogy

a mágnás jobb kereskedő, mint Sándor Pál, habár sohasem kereskedett és könnyen megeshetik, hogy a nagybérő nagyobb agrarista, mint bárki más, jóllehet a gazdaságában kereskedelmi könyveket vezet és nyereség-veszteség számlára írja a buza árát.

Ime bizonyosság, hogy nemcsak gazdasági célok forognak szóban, hanem egyéb érdekek is, amelyekről egyik fél sem tudja magát emancipálni.

Az a meggyőződésünk, hogy a ki bármelyik irány vak eszközévé szegődik, az nem tesz jó szolgálatot a közügynek. Az igazságot nem lehet megtalálni annak, aki önző célokkal s elfogultan megy a küzdelembe. Keressük az igazságot és ismerjük el, hogy jogos volt az a feljajdulás, amely a magyar társadalmat a pusztuló *kisbirtokos és mezei munkás* érdekében a küzdelemre hívta. Csakhogy a mentési akció rosz utra tévedt. Ha százezer szatócot pusztítanak is el, a helyzet nem fog javulni. Azt a mozgó nagy tőkét kell megfogni, amelynek az a tulajdonsága, hogy magától növekszik s ereje hatványozottan gyarapszik. Ennek a tőkének rabszolgája a föld is, a közvetítő kereskedelem is, amelynek rovására írják fel manap az összes gazdasági bajokat.

Az igazi merkantilisták mosolyognak a küzdelmen, mert nekik manapság nem tudnak ártani. A nagy gyárnak mindegy, akár a zsidó boltos, akár a fogyasztási szövetkezet árulja a portékáját s azon a szegény emberen, akinek a szövetkezet révén évenként öt korona a zsebében marad, még mindig nincs segítve.

A kongresszusok idejét éljük s habár a szóáradatból még eddig nem sok gyakorlati haszon hárult a nemzetre, elismeréssel, adózik mindenki a kongresszusok munkálkodásának, mert mindegyiken sok üdvös eszme került vita alá s mindegyik vita gazdasági és társadalmi életünk egy-egy sebére tárt fel. De azon nem épül senki, ha egyik helyről a kereskedelmet csalásnak, uzsorának bélyegzik, a másik helyen pedig nem akarják figyelembe venni azt az elvitathatatlan tényt, hogy Magyarország őstermelő állam s gazdasági életünknek ezen az alapon kell fejlődnie, a munka és jövedelem megosztásának ehez

kell alkalmazkodnia. Őstermelésünket nem szabad feláldozni sem a nagytőkének sem a nagytőkével üzőt spekulációnak.

Józan nemzetgazdák nem látják be, miért kell pusztulnia a kereskedelemnek agrár érdekek miatt s miért kell a földnek a mozgatóke szeszélyeihez alkalmazkodnia? A két gazdasági ág között olyan szerves összefüggés van, hogy egymás nélkül nem élhetnek.

Nem azokat a pontokat kell tehát keresni, ahol a kapcsolat legkönnyebben szétválasztható, hanem ahol szorosabbra fűzhető.

Ezt a kapcsolatot az utóbbi időben tartott kongresszusok közül csak Verseczen domborították ki, ahol a bortermelők és borkereskedők kijelentették a kölesönös méltányosságra való hajlandóságukat, s célul tűzték ki: kölesönös áldozatkésztséggel a termelés fokozását és nemzeti kereskedelem kifejlesztését.

Ez az irány vezethet csak üdvös eredményre. Másképp hangzik, mint mikor mindig a másét kínálják el a gazdasági bajok orvoslására; mikor két csoport mindig a másiknak millióira mutogat, míg a magából fél szemernyit sem akar elengedni a köz javáért.

Egyetlen eszköze a gazdasági bajok orvoslásának a munkabérek emelkedése s az ezzel beálló pénzűzés lesz. Csak ez lehet az alapja minden gazdasági osztály jólétének. Addig, míg a tőke is, a nagybirtok is az alacsony munkabérekre épít, rosszul számít és saját maga előtt zárja be a legnagyobb jövődelmi forrást: a szükséglet, a produkció és forgalom emelkedését.

Magyarországon minden kézre, minden gondolkodó főre szükség van, hogy megne álljunk a gazdasági megerősödés fele útján s ma, amikor száz kongresszusnál fon-

tosabb kérdés: gazdasági érdekeinknek a külfölddel szemben való megvédése a legelső napi kérdés, kár egymásra lődözünk a puszkaport.

Ha mind egy sorban állunk, erősebbek leszünk s könnyebben tudunk olyan intézményeket létrehozni, amelyek az őstermelést s a kereskedelmet is emelik, fejlesztik, nemzetivé teszik és osztályok szolgálatából egyetemes nemzeti érdekek szolgálatába kényszerítik.

Esküdtzéki főtárgyalás.

Első nap.

Erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetével vádolt Vitai Sándor bűnügye képezte az első napon tartott főtárgyalás anyagát. Folyó évi április hó 20-án, vasárnap délelőtt történt, hogy Vitai Sándor gyepükajáni legény és ennek egy falubeli legénytársa: Hoffman János Káptalanfára mentek templomba. A mise alatt azonban — úgy látszik — megszonjaztak az ajtatoskodó ifjak, betértek tehát utána a koresmába. Itt elkezdtek pálinkázni, majd a változatosság okáért feleserélték a kupicákat poharakkal s áttértek a borozgatásra. Hogy pedig ebben elég szép buzgalmat fejtettek ki, azt mutatja azon körülmény, hogy rövid idő alatt öt litert fogyasztottak el.

Szerencsére Káptalanfa derék koresmárosa nem tart a pincéjében tokaji asszút s így a bor soványaságának, de meg kipróbált ivási képességüknek is köszönheték azt, hogy az ital nem verte le őket lábukról és így, dőcögve bár, de el tudtak ballagni hazafelé és vissza is értek egy három órakerés után Gyepükajánra. Beérvén a faluba, Vitai elkísérte ezimboráját egészen hazáig, nagy meglepetésükre azonban Hoffmanék portáját bezárva találták. Az ifjak tehát ismét visszatértek a koresmába. Itt még Bécsi Károly nevű társuk csatlakozott hozzájuk s az ekkép megalakult triumviratus ujult erővel fogott az iváshoz.

Ujabbí másfél liternek elfogyasztása után eltávoztak a koresmából. Hazatérésük közben összetalálkoztak egy másik kompániával, melynek Molnár István volt a vezére. A két társaság tagjai azonnal előhozakodtak egymásnak »muszka« és »nagyfejű« hétszentségjével, majd pofokodni kezdtek. Ebben a műveletben azonban Vitai pártja, mely az ivásban oly rendületlenül megállta helyét, kudarcot vallott; a Molnár-féle

kompánia erősebbnek bizonyult: tagjai megpofozták a Vitaiékat s azután, mint a kik jól végezték dolgukat, szépen elillantak a helyszínéről.

Mi sem természetesebb, mint hogy a Vitai párt éktelen káromkodásban tört ki. S ez volt körülbelül a tragikum is ebben az egész szomorú dologban.

Bécsi Károly éppen az eget ostromolta, mikor hazaérkezett az öreg Hoffmann Pál, a kinek vallási meggyőződését és békés érzelmeit mélyen sértette az éktelen szidalom; egész felháborodással utasította tehát Bécsit, hogy hagyjon fel az ő háza előtt ezzel a szitkozódással. Bécsi a jámbor intelemre nem is hederített s miután ismételt felszólítás után sem hallgatott el, odaugrott hozzá Hoffmann Pál és areul utótte. Az öreg Hoffmann meg akarta repetálni az adagot másodszer is, de ekkor már Bécsi lefogta a karját s hátulról átkarolta. Ekkép dulakodtak egy darabig.

Mindeddig Vitai tétlenül nézte a veszekedést. A mint azonban Bécsi az öreg Hoffmannat átölelte, feltámadtak benne a lélek szennyes indulatai: odaugrott a huzalkodóhoz s vadállatias kegyetlenséggel Hoffman szívébe szúrta kését. A két legény ezután elfutott s ott hagyta áldozatát, kinek vérben fekvő, mozdulatlan tetemét rövidesen egy megtört asszony, a hitvestárs és nyole síró-rívó gyermek állta körül, búbanatos zokogással siratván a megöltben a jó férjet, a szerető apát s a kenyérkeresőt.

Ebben a szomorú ügyben tartatott az első főtárgyalás, melyet Sztaniszlavszky Adolf kir. törvényszki elnök vezetett.

A bizonyítási eljárás és a kérdések megállapítása után két, minden szószoki díszítől, minden phrasistól ment, szigoruan az érveken felépült igazi jogászai beszédet hallottunk: Schneider Gábor kir. ügyészét, mint a vádhatóság képviselőjét és dr. Keresztury Józsefét, a védőügyvédét. Mindketten az erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés esetét látják fenforogni; de a védő az enyhítő körülményekre való tekintetből a 92. §. alkalmazását is kérte a büntetés kiszabásánál.

A főtárgyalás a délután folyamán ért véget egy jogerős ítélettel, melynek értelmében vádlott Vitai Sándor bűnösnek mondatván ki az említett büntetésben, hat évi fegyházra ítéltetett, a melyből azonban a vizsgálati fogság által négy hónap kitöltöttnek vétetett. Mint bírák szerepeltek ez ügyben Skóday Aurél és Sperlág Géza. A jegyzőkönyvet Sinkovics Géza vezette. Esküdtek voltak: Barezza László, Bubb Károly, Balez Aladár, Kunfalvi Rezső, Hayden Sándor, Scholcz Károly, Kaszli András, Fülep Imre, Koller Ignác, Gérecz Károly, Antal Sándor és dr. Szücs Arnold. Pótesküdt volt: Lendvay László.

TÁRCA.

Örökség.

A haldokló az ajtó felé tekint, várja őt, ki talán mégis eljön, hogy lefogja szempilláit. A vonat talán ép most fut be a pályaudvarba és hozza a fővárosból az ünnepelet író, az itt haldokló szerencsétlennek testvéröccsét.

Jól sejtette; a szomszéd szobából léptek hallatszának, a nyíló ajtón a feldult arcú fivér lép be uti öltözékben.

— Ottó! . . . Csak ennyit tud mondani és oda rogy a beteg ágyára. Kézébe temeti arcát és zokog.

— Géza, szól a nagy beteg, kelj fel és beszéljünk komolyan, már kevés az időm és ezt fel kell használnunk jól, a — te érdekedben.

— Ottó felemelte fejét és kétségbeesett tekintettel szegezte bátyjára, ki egyfolytában beszélt most, sietve, hogy kifogjon a halálon, mely már-már hatalmába keríté, hogy ideje előtt elhallgattassa.

— Vánkosom alatt vannak az ujságok és látom, hogy ez a könyved is óriási irodalmi sikert hozott nevednek. Hallgass ide, itt van íróasztalom kulesa, egy-két értéktárgyon és kevés készpénzemen kívül egy nagy lepeeséttelt esomagot találsz benne, ezt vedd magadhoz, mert ez

számodra az én örökségem. Nagy sikereket fogsz elérni vele, nagy lesz a te dicsőséged, öcsém, csak bizalom.

A beteg elhallgatott, hogy kissé kipihenje magát. Azután ismét előbbi sietségével folytatá:

— Minden erőmet, képességemet, tudásomat ebbe a műbe öntöttem, hattyudalom ez, utolsó munkám, Géza. Életem csalódása, szerelmi csalódásom, küzdelmeim, — mind adtak anyagot e műhöz, mely téged halhatatlanná fog tenni.

A beteg visszaesett, egyet sóhajtott és meghalt. Öcsese pedig, kinek a halott halhatatlanságot ígért, kétségbeesetten, feldult arecal ott zokogott egész éjen át a halottas ágyánál.

Másnap hírül hozták a lapok, hogy a nagy eszű író, a fényes tehetségű és geneális Kutasy Gézát, ki egyik nagy regényével csak ép most keltett szenzációs feltűnést, súlyos gyász érte. Egyetlen rokona, fivére, ki világgylölő és zárkózott ember volt, a vidéken meghalt. Távolról sem volt oly nagy eszű ember, mint illusztris fivére, és mint remete élt odujában. A nagy író bátyja temetésére szülővárosába utazott.

Elárasztották a fiatal Kutasy Gézát a részvét minden nyilvánulásával. És Kutasy Géza megtörtén követte fivére koporsóját, hosszan nézte a nyitott sirt, hova két vastag kötélágon a nehéz érekeporsót leeresztették. Az utolsó aktusnál is várta, hogy megmozdul az érekeporsó, felnyilik fedele és kilép abból Ottó, ki egész életén át

vezette, mentora volt és a kinek létehez fűződött az ő élete.

Mikor a sirt betemette az ásók munkája, Géza elalélt. Hazavitték, a halottas házba. Addigra feleszmélt és minden ápolást visszautasított. Alig várta, hogy magára maradjon; ekkor elővette a kulesot, az íróasztal kulesát.

Az íróasztal felett Géza olajfestett képe függött. Géza úgy érezte, hogy az ő arcképe nem méltó e helyen, mely alatt Ottó az ő legszebb munkáit írta. És a fekete ruhába öltözött fiatal ember megborzongott. Szegény bátyja! Milyen nagy ember ő, voltaképpen pedig semmi, mert minden sor, minden betű, minden, ami az ő neve alatt megjelent: az ő drága halottjának munkája volt. De hogy is vállalkozhatott ilyenmire? Bátyja világgylölő volt, nem akarta, ismerni az embereket, mert már nagyon is ismerte őket és félrevonult a világtól és csak azt akarta hogy az ő élete legyen szép, dicsőségteljes, ragyogó! És Ottó a betűt betű után írta, dolgozott éjjeleken keresztül, míg őt ünnepeleték, bátyja irodalmi munkásságáért, mind az ő tehetségének tudták be, mert hisz minden az ő neve alatt jelent meg. A társaságok ünnepeleték, a hölgyek elkényeztettek, nevét felkapták és híressé tették.

És ő nem szegült ellen Ottónak, mikor az először adta tudtára, hogy irodalmi alkotásait az ő neve alatt akarja forgalomba hozni. Ele-

Második nap.

Két lesenczenémetujfalui lakos viszálykodása, illetve ezen viszálykodás szomorú vége képezte a tárgyat a második napon tartott főtárgyalásnak.

Öreg Töttő János Németujfalu községnek már 20 éven át érdemes mezőkerülője és Ács Dávid, ugyanoda való lakos nem valami atyafiságos jó viszonyban állottak egymással. Ács Dávid uram ugyanis üres óráiban gyakorta kirándulgatott hajszolni a vadakat. Mivel pedig a vadászati adóért és a fegyver-igazolványért járó díjak lefizetését szerény anyagi viszonyaihoz képest kissé terhesnek találta, csak titokban vadásztatott, más szóval: vadászó volt. Hogy pedig az ilyen vadászok és mezőőrök közt nem szokott barátságos viszony fennállani, az kétségtelen.

Töttő János és Ács Dávid civakodása tehát már innen datálódik.

Még jobban kiélesült azonban köztük az ellentét a folyó évek tavaszán. Ács Dávidnak felesége ugyanis ludakat is tartott, amelyek többet jártak másnak a vetésében, mint a saját gazdájuk portáján.

Öreg Töttő Jánosnak, mihelyt a ludakat a tilosban észrevette, részben a kötelességérzettől, részben pedig az Ács Dávid iránti ellenszenvtől sugallatva, első dolga volt a községi előjáróságnak bejelenteni a szárnyasok garázdálkodását. Midőn néhány nap múlva ismét jelentést tett, az előjáróság ki is ment — mint ez már faluhelyen szokás — a kárt felbecsülni, amely műveltetnek azonban ugyszólván még vége sem volt, Töttő már ismét az előjárók nyakán zavargott és megint csak Ács Dávid ludjai ügyében. Az előjáróság megunta az örökös perpatvart, egyszerűen felhatalmazta öreg Töttő Jánost, hogy ha még tilosban leli a ludakat, lödözze le őket minden teketória nélkül.

Több sem kellett az öreg mezőőrnek. Folytonosan a ludakra vadászott s amint a másén lakmároztak, rögtön ott termett, mintha csak a földből nőtt volna ki. A libák azonban mindannyiszor kisiklottak a kezei közül; valószínűleg tisztában voltak Töttő uram szándékával.

Vége azonban kézre kerültek. F. évi július hó 19-én ismét megcsipte őket Töttő a más tagjában és ez a nap végzetes is lón, nem ugyan a ludakra, hanem — a gazdájukra nézve. Midőn ugyanis öreg Töttő János a szárnyasokhoz ért, ott termett Ács Dávid és tiltakozott az állatjai bántása ellen, leütéssel fenyegetvén az öreget. Majd hogy szavainak nagyobb nyomatékot adjon, felkapott egy deszkát s felemelte azt Töttő ellen, aki látván az őt fenyegető veszélyt, puskáját rásütötte Ácsra. A fegyver talált: Ács Dávid néhány pere múlva, a lövésre odaszaladt felesége karjai közt, kilehelte lelkét.

inte nem tudta ez alkotások értékét; mikor pedig fölismerete, a nagy közönség már őt ünnepelte, mint nagy írójukat. És míg ő bátyja szeszélyének eleinte nem akart ellenszegülni és beleegyezését kedvetlenül adta, hogy neve alatt jelenjenek meg a lapokban Ottó munkái, utóbb már a dicsőség, a fény közepette boldognak érezte magát és megalkudott lelkiismeretével.

Kinyitotta Géza az íróasztal fiókját, kiszedi a tárgyakat, legalul ott találja a esomagot, felbontja és kisebb munkák között ott talál egy bekötött füzetet, amely egy három felvonásos drámát foglal magában.

Sötét lesz a szobában, meggyújtja a lámpát és még gyertyákat is gyújt, hogy jobban lásson. Mohón olvassa a könyvet, minél messzebbre jut, annál jobban elmélyed a műbe és mikor végéhez ér, önkénytelenül e szót ejti ki: Felséges! Akkor azután magához tér, félve tekint a szomszéd szobába, hol fivére két napig ki volt terítve.

Esztendeje, hogy meghalt Ottó és esodátatos, Géza fivére új darabjának épp ma van a premierje. Csodátatos, leirhatatlan siker, frenetikus taps, mindenki a szerzőt kívánja látni.

A „szerző“ a kulisszák megett sir és imádkozik. Mikor az egész színpad könyörgésére, torzult arccal megjelenik a tomboló nézőtér előtt, a páholyok hölgyei feléje fordítják tekintetüket és talán az is tapsol neki, a ki a színpadon nyugvó bátyját világgylölővé tette.

Sárvári.

A főtárgyalás eredménye az volt, hogy az esküdtek öreg Töttő Jánost nem találták ludasnak ebben az egész lud-históriában; illetve kimondták, hogy öreg Töttő János tettét jogos önvédelemből követte el, amely önvédelem szükséges volt az ő élete ellen intézett, illetve azt fenyegetett jogtalan és közvetlen megtámadásnak elhárítására. Töttő tehát felmentetett s visszakapta puskáját is, melylyel most már tovább vadászgathat Németujfalu község ludjainak nagy veszedelmére.

A főtárgyalást ezen a napon dr. Fritz József kir. törvényszéki bíró vezette. Birák voltak: Skóday Aurél és Rohoney István. A főtárgyalás jegyzőkönyvét Dobby Imre kir. törvényszéki jegyző vezette. Esküdtek voltak: Bubb Károly, Koller Ignác, Fülöp József, ifj. Eitner Sándor, Lendvay László, Eöry Béla, dr. Feleki Lajos, Hoek Pál, Hölzky Sándor, Antal Sándor, dr. Kadák Pál, Kaszli András. Pótesküdt volt: Friedrich István. A vádhatóságot dr. Rézler Kornél kir. alügyész, a védelmet pedig dr. Vajda Manó ügyvéd képviselte.

Harmadik nap.

A vádlott Handler Ferenc vagyonos türjei lakos volt, aki szándékos emberölés büntetének kísérletével volt vádolva.

A főtárgyalást Sztaniszlavszky Adolf kir. törv. elnök vezette a nála ismert szabatos, mindenre kiterjedő figyelemmel.

Birák voltak: Skóday Aurél és Sperlágh Géza kir. törvényszéki bírók.

Jegyző volt Dobby Imre kir. törvsz. aljegyző.

A vádat Schneider Gábor kir. ügyész, mely jogi tudással, a védelmet dr. Berger Béla ügyvéd, nem kevésbé teljes jogi tudással látta el.

Az esküdtbírók tagjai voltak: Bubb Károly, Kunfalvi Rezső, Fülöp Imre, Scholez Károly, Koronezy Ferenc, Eörsy Gyula, Hölzky Sándor, Lendvay László, Balez Aladár, Antal Sándor, Kaszli András.

A tényállás a következő:

1902. évi január hó 9-én Vressing Ferenc türjei lakos este 1/28 óra tájban a lakása mögött levő kert kerítéséről a szárogatás végett kiterített ruhákat szándékozott beszédni, midőn az udvaron volt szalmakazal mögöl egy férfialak lépett elő s körülbelül hat lépés távolságból feléje irányított puskából reá lött, mely őt a jobb és balcomb középső harmadának belső részén érte akként, hogy 34 sörétből álló lövedék a testébe hatolt, s rajta — előadása szerint — 20 napon túl gyógyult testi sértést okozott.

Sértett határozottan azt adja elő, hogy a tettesben felismerte vótársát, Handler Ferencet. Handler Ferenc tagadja a terhére rótt eszelekmény elkövetését, s azt állítja, hogy a kérdéses napon este a türjei hegyen lévő szőlőjéből egyenesen haza ment s 1/49 órakor már otthon volt.

Előadása szerint január hó 9-én délelőtt ment ki a szőlőjébe s az ott volt puskájából a korai délutáni órákban kányákra lött, mely lövését Pacsi József és Hujber János tanuk hallották. Később Handler István és Pacsi József társaságában borozott s az esti órákban ezekkel indult meg hazafelé. Utközben azonban Köllis János hajlékánál elmaradt tőlük, ott egy darabig hallgatódzott s csak akkor folytatta útját, midőn Köllis tanyájából ez és Faner Ferenc indulni akartak. Midőn a hegykapun kiért, épen hetet harangoztak. Utközben senkivel sem találkozott. 1/28 órakor — állítása szerint — a fehérpapok kastélya mellett haladt el s itt közelben leült a patak partján. 1/49 órakor hazaért.

Vádlott tettessége mellett szólt azon körülmény, hogy holétét a büncselekmény elkövetése idejében kellőképp igazolni nem tudta, a puská, hogy annak egyik esőve ki volt löve, hogy sértettel ellenséges viszonyban állott és végül a sértettnek azon vallomása, hogy a tettesben Handler Ferencet felismerte. Ártatlansága mellett azon körülmény, hogy a puská a hegyen találtatott, hogy aznap abból egy lövést kányákra tett, hogy este 1/49 órakor otthon volt, ez pedig időbeli oknál fogva, ha ő lett volna a tettes, minden valószínűség szerint ki volt zárva — hogy a sértett vallomása nem volt aggálytalan, mert a sértettel másik vótársa is haragban volt, mert a sértettnek inkább volt oka haragudni vádlottára, mint megfordítva és a teit idejében olyan sötét volt, hogy sértett a vádlottat fel nem ismerhette, végül, hogy a puská másik esővében talált lövedék különbözött attól, a mely a sértettet érte.

A vád az összetett bizonyítást produkálta. Csoportosított, színezett és következtetésekből arra jutott, hogy más mint vádlott nem lehetett a tettes. Kéri az esküdteket, hogy mondják ki bűnösnek a vádlottat. A védelem taglalt, utalt arra, hogy közvetlen bizonyíték nincsen, hogy a vád alapjául szolgáló következtetések ép úgy ráillenének másra is mint a vádlottára, hogy a sértett előadása önmagában is ellentmondó.

Óva inti az esküdteket, hogy ártatlant ítéljenek el.

Erre duplika, majd replika következett, végül az elnök megadta az esküdteknél a szükséges utmutatásokat, a mire azok visszavonultak.

Egyetlen egy kérdésre kellett felelniök, arra: hogy bűnös-e Handler Ferenc abban, hogy sógorát Pressing Ferencet 1902. évi január hó 9-én este 1/28 óra tájban a bünjelet képező puskából meglötte.

A védelem nem intézett kérdést.

Az esküdtek visszavonultak és rövid tanácskozás után főnökük Bubb Károly kihirdette verdiktjüket, amely a kérdésre „nem“-mel válaszolt.

Erre a törvényszék meghozta az ítéletet, a mely vádlottat az ellene emelt vád és következményei alól felmentette.

Negyedik nap.

Nagyon szerette volna a maga tulajdonául megszerezni Takács József böröndi lakos a böröndi kanász-házat, illetve ennek fudusát, amely épen az ő birtokrészei között fekszik. Az ambíció ugyanis, amely minden földbirtokos gazdát sarkall, hogy t. i. egy tagban, szépen együtt legyen a birtoka, megvolt ő benne is, csak hogy célja elérésére olyan nemtelen eszközhöz folyamodott, mely őt a vádlottak padjára vitte.

A dolog röviden úgy történt, hogy Takács József a községtől többször meg akarta venni a kanászház telkét, természetesen az épülettel együtt; a község azonban mindig visszautasította az ajánlatot, mert nem állott érdekében, hogy olesó pénzen eladja ezt és drágán építsen egy másikat. Takács József uramnak volt annyi esze, hogy talán, ha az a viskó nem lenne azon a telken, magát az üres fundust könnyen megszerezheti a községtől, a melynek akkor így is, úgy is kellene másik új kanászházat építeni. Mivel pedig a kanászház semmi szándékot sem mutatott arra, hogy összedüljön, avagy bármi más módon kezére jusszék Takácsnak, azért Takács gondolt egyet, egy merészet és nagyot és — rátette becsületét és egész élete sorát; azt gondolta ugyanis, hogy talán jó volna felgyújtani az ő telkét elesufító épületet. Tervét közölte Horváth Bongyor Imre karátföldi hegypásztorral, a ki olyanféle ember, hogy képes néhány forintért bármely bünt elkövetni. A tanuk vallomásából körülbelül az derült ki, hogy Bongyor Imrénak talán egy egész listája volt, a melyen külön-külön fel voltak sorolva az egyes büncselekmények értékfokozat szerint, vagyis olyan sorrendben, hogy mit s mennyiért lehet elkövetni. Mikor Takács a ház felgyújtása ügyében először tárgyalt vele, ő mindjárt késznek mutatkozott a terv véghezvitelére — öt forintért. Ime, egy ördögi lelkű ember, a ki hitvány öt forintért képes volt egy házat egy család felett, a mely családot ő még csak nem is ismert sohasem, tehát egyedül a fenti aljas indokból felgyújtani; egy családot formálisan úgy kipörkölni, mint hogy a rókát szokták a lyukából. Éjjeli egy óra után gyújtotta fel a házat Bongyor, tehát oly időben, midőn a szegény kanász-familia semmi veszélyt sem sejtve aludta a boldogok álmát, úgy, hogy feltétlenül a lángok martalékaivá lettek volna, ha nincs egy szerencés véletlen. A kanász feleségének a tyukjai, fent a padláson voltak ugyanis, s ezek a füsttől megijedve, attól megpörkölvé, ilyen félig sült állapotban olyan röpködést vittek végbe, hogy erre a zajra felriadtak álmukból a kanászék, azt gondolván, hogy görény, avagy menyét jár az állatjaik közt. Nagy volt azonban az amulásuk, midőn, felnyitván szemüket, meglátták a fejük felett csapkodó lángot melynek tüze elől csak az utolsó pillanatban menekülhettek meg.

Ők tehát megszabadultak a lángokból, a ház azonban teljesen leégett és épen ezért került a vádlottak padjára Horváth Bongyor Imre, azzal vádolva, hogy emberek lakául szolgáló helyiséget oly időben gyújtott fel, midőn abban emberek tartózkodtak. Takács József

ugyanzen ügyben mint felbújtó volt vádolva. Előbbi négy, utóbbi öt évi fegyházra ítélte.

Takács József az ítélet kihirdetése alkalmával összeesett; a fogházörök támogatták fel. A két elítéltet azonnal latartóztatták.

A főtárgyalást dr. Fritz József vezette. Birák voltak: Skóday Aurél és Sperlágh Géza. A főtárgyalás jegyzőkönyvét Sinkovics Géza az újonnan kinevezett aljegyző vezette. A főtárgyalás esküdteinek névsorát a következőkben adjuk: Barcza László, Kiss Dénes, Fülep Imre, Kunfalvi Rezső, Koronczai Ferenc, Hölszki Sándor, Lendvai László, Balcz Aladár, dr. Szücs Arnold, Koller Ignác, Antal Sándor, Kovács István rendes esküdtek, Gyömörey János pótesküdt.

Vádlottakat dr. Grünvald Samu és dr. Hajós Ignác védték szépen kidolgozott beszédekben. A vádhatóságot dr. Rézler Cornél, kir. alügyész képviselte ügyes, talpraesett és meggyőzően tartalmas beszéddel. A főtárgyalás különben két napon át tartott.

Hírek.

A vármegyei házból. Tekintettel arra, hogy a közigazgatási bizottság október havi rendes ülésének határnapja a szüreti időre esik, ennél fogva az október havi ülés nem október 14-én, hanem október 7-én fog a szokott időben megtartatni.

Igazságügyi kinevezés. Sinkovits Géza zalaegerszegi kir. törvényszéki joggyakornokot az igazságügyminiszter a veszprémi kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

Pénzügyi kinevezés. Madarász Ödön zalaegerszegi adóhivatali gyakornok a lévai m. kir. adóhivatalhoz adótitkárrá neveztetett ki.

Doktorrá avatás. Nagy Béla zalaegerszegi ügyvédjelölt f. hó 26-án a kolozsvári tudományegyetemen az utolsó szigorlatot letette és doktorrá promoveáltattott.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Terenta János okleveles tanítót a muraszentkereszti állami elemi iskolához rendes tanítónak kinevezte.

Tanítóválasztás. Zsuhár Kálmán zalaszentmihályi tanítót Nemesbükön kántortanítónak választották meg.

Nagylelkű alapítvány. Széll János nyugalmazott zalabéri plébános hater ezer koronás alapítványt tett egy Zalaegerszegen építendő apáca zárda céljaira. A nagylelkű alapító ezt az összeget a vasvár—szombathelyi székeskáptalannál helyezte el megőrzés és gyümölcsötetés végett.

Köszönetnyilvánítás. A petrikereszturi r. kath. templom helyreállítási költségeinek fedezésére az alábbi adományokat vettem: Zalaegerszegi takarékpénztár részvénytársaság 50 K, Novai takarékpénztár 5 K, dr. Darányi Ferenc orsz. képviselő 40 K, dr. Isó Jánosné úrhölgy gyűjtője: Czinder Jenő 5 K, Ferenczyné, Csoknyay Laura, dr. Kele Antalné, dr. Csák Károlyné, Czukelter Lajosné, Málics Józsefné, Hangay Gézánné, Schveiger László 1—1 K, Czinder Kálmán 2 K; Nemes György ur gyűjtése 28 K 44 f, Barthalos körjegyző ur gyűjtése 17 K 40 f, Spitzer Irma gyűjtése 1 K 75 f, Gellénházaiak adománya 6 K 70 f, Bazitaiak adománya 9 K 40 f, Székér József Barabásszeg 5 K, Kukor György esősi hegy 20 K, Horvát József Iborfia 4 K, Horvát István 2 K, Keekés Mária Döbréte 40 f. Fogadják a nemeslelkű adományozók hálátelt szívvel kifejezett köszönetemet. Grácer János plébános. Milej.

Iskolafelszentelés. Ismét egy határszéli új iskola megnyitásáról és szép épületének egyházi megáldásáról veszünk értesítést. Alsóbisztrice vendvidéki község román. katolikus hitközsége emelt új hajlékot a magyar kulturának. E hó 21-én szentelte meg Kiss Pál alsólendvai esperes plébános. Utánna Ivanóczy József segédlelkész tartott a nép nyelvén egyházi beszédet. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő lelkes beszédet intézett a nagy számban jelenlevőkhez. Intette őket a magyar haza, a közös édes anya iránti hűségre és szeretetre. Kérte őket, ne hallgassanak a lelketlen tanítókra, kik a magyar állameszmétől szóval vagy írásban eltántorítani igyekeznek. Intette őket a pontos iskolázásra s az újonnan megnyitott iskolában először működő tanító szeretetteljes támogatására. Királyi tanfelügyelő beszédét Szalay István egyházi tanfelügyelő tolmácsolta a népnek; hozzákapcsol-

ván a maga hazafias buzdításait is. Jelen volt Székely Emil járási főszolgabíró, Vugrenesics Boldizsár eszterházi lelkész, az iskolaszék, előljárók, több lelkész és tanító a vidékről.

Hazafias ünnepélyek. A vármegye több helyén a múlt vasárnap rendeztek Kossuth Lajos emlékeztetőre ünnepélyeket. A hazafias kegyelet a megye minden nagyobb községében megnyilvánult. Imposans, lélekemelő volt az ünnepségek lefolyása mindenütt. A nemzetiségi vidékek hazafias községei szintén lerótták a kegyelet adóját. Szép ünnepség volt Stridon, amelynek horvát ajku lakossága immár magyarul éneklé a szózatot. Keszthely város községe 21-én tartotta az ünnepélyt. Dél előtt 11 órakor a városháza tanács-termében dísz-közgyűlés volt. A „Korona“ szálló erkélyéről Lakatos Vince dr. főgymnasiun tanár lelkes és megható beszédet tartott az ott összegyűlt nagyszámu közönséghez. Délután a Balaton partján sétahangverseny volt az »Iparosok Dalköre« közreműködésével. Este a várost fényesen kivilágították, a kirakatokat pedig Kossuth Lajos különböző képeivel díszítették fel. Az »Iparosok Dalköre« esatlakozva az ifjúsági egyletkekkel, fáklyákkal és lampionokkal zeneszó közben és Kossuth nótákat énekelve vonult végig a főbb utcákon a »Korona« szálló elé, ahol Nagy Jenő Kossuth ináját szavalta el. — Bánokszentgyörgyön a kaszinó rendezett sikeres ünnepélyt, amely Galambos István körjegyző érdeme. Beszédeket mondtak, szavaltak, hazafias dalokat énekeltek.

Kossuth ünnep Nagyrécsén. Kossuth Lajos emlékéhez méltó módon ünnepelt e hó 21-én Nagyrécsé község is. Reggel 5 órakor tarack ágyuzás jelezte az ünnep felvirradtát. 10 órakor ünnepi misét mondott Knezevits József helybeli plébános. Offertoriumkor Ivánkai Kherndl Jánosné Budapestről — Laureus Veisz „Ave Máriáját“ énekelte nagy hatással. Az iskolás gyermekek tanítóik vezetésével a Hymnuszt énekeltek. Az isteni tisztelet végeztével a község-ház előtti térrre vonult a közönség, hol is kezdett vette a tulajdonképpeni ünnepély a község s vidék intelligentiájának részvéte mellett. Jerly Adolf nagybérlő magvas megnyitó beszédben hazafias szellemtől áthatott lelkes szavakban méltatta a nap jelentőségét. Tóth János és Léder János V-ik osztályú tanulók hazafias költeményeket szavaltak. Neuman Jenő sárszegi szjő emlékbeszédet olvasott fel Kossuthról zajos helyeslések közt. Befejezésül az iskolás gyermekek tanítóik vezetésével a Hymnuszt és Szózatot énekeltek szép sikerrel. Az ünnepély rendezésében Lendvai Béla és Pesty Lajos tanítók díszes buzgalmat fejtettek ki, kiknek érdemül tudható be az impozáns ünnepség megtartása.

Szüreti mulatság. A zalaegerszegi Katolikus Legény-Egylet október hó 5-én a kaszaházi malató kertben, nagyszabású zártkörű szüreti mulatságot rendez. Belépő-díj személyenként 1 korona, családjegy 2 korona 40 fillér. Bírásig a lopásért amnyiszor a mennyiszor 10 fillér. Díszkivonulás (jelmezben) az egylet helyiségéből délután fél 4 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a kaszaházi vendéglő termeiben fog megtartatni.

A házaló óras. Puttonyával a hátán, rongyosan és porosan állított be minap egy vándorló óras feleségével együtt egy helybeli ügyvédhez. Valami jogtalanság történt rajta, azt akarta kireparáltatni. Nagy sopánkodások közt beszélt el a sérelmét, folyton szegénységére s szájalmat keltő külsejére mutatva. Türelmesen hallgatták meg a panaszt, melynek végeztével a jogtanácsos 20 korona előleget kért. Szörnyen felháborodott e fölött az óras, főként ennek a gyengébb oldalára és tiltakozott az ellen, hogy ő holmi előleget adjon, mert monda, ő nem szokott ügyvédeknek előleget adni! »Mit, ügyvédeknek? volt a kérdés, hát magának vannak ügyvédei? Vannak igenis, replikázott a pergő nyelvű hölgy. És mikor kételkedve rázta a jogtanácsos a fejét, elővett az asszony egy kendőt, abból 30 darab 100 forintost, vagy 22 ezerre menő takarékpénztári betétkönyvecskét s majd ennyi értékű váltókat. És ezt mind vándor óras mestersége révén szerezte Weisz Ignác gétyei lakos, akit a nagy vidék, mint vagyonos embert ismer, de aki alig enged meg magának valamit. Faluról-falára vándorol feleségével együtt; reparálják az órákat s kuporognak, hogy vagyont vagyona gyűjtsenek. E mellett nyomorognak, istállóiban hanyólnak, mint valami koldusok, pedig ezrek és ezrek fölött rendelkeznek. Ilyen furesák és különbözők az emberi természetek.

Szőlőbirtokosok gyűlése. Vasárnap d. u. népgyűlésre jöttek össze Almádiiban a Balatonvidék bortermelői és szőlőbirtokosai. Képviselve voltak a gyűlésen Almádi Felsőörs, Alsóörs, Kenese, Csopak, Badaesony, Arács, Tapoleza, stb. községek bortermelői mintegy hatszázán. A gyűlésen dr. Óváry Ferenc orsz. gyűl. képviselő ismertette a borvámklauzula káros hatását különösen a Balatonvidék bortermelésére nézve. A birtokosok közül bonyhádi Perczel Sándor tartott hatásos beszédet az olasz bor beözönlése és a borvámklauzula ellen, sűrű élelzenésekkel kísérve, tolmácsolta a balatonmenti bortermelők kívánságát. A népgyűlésen elhatározták, hogy a borvámklauzula eltörlése iránt felírják az országgyűléshez. Ezen kérvény támogatására Hortelendy Ferenc, Horánszky Lajos, dr. Óváry Ferenc és Bauer Antal orsz. gyűlési képviselőket kérték fel, kik maguk is e vidék bortermelői.

A hamis pénz. Egy idegen ember járt a múlt héten a városban. Hetivásár lévén, a piacon ödögött s egy parasztasszonytól gyümölcsöt vett. Mikor fizetésre került a sor, az idegen egy gyarló forint utánzattal akarta tartozását kiegyenlíteni. Az utánzat annyira gyarló volt, hogy még az egyszerű parasztasszony is észre vette. Az idegen maga csodálkozott legjobban, hogy a pénze hamis. Az asszonyt kifizette jó pénzzel. Ugyanazon nap az idegen ember egy koresmában s egy kereskedésben is megfordult, de pénzt seholsem fogadták el s egy helyen viselkedését is gyanusnak találták; mire azonban arra gondoltak, hogy a rendőrségnek kellene jelentést tenni, a hamis pénzes ember elveszett szem elől.

A balatonparti vasút ügye lassu lépésekben bár, de mégis előre halad. A műszaki előmunkálatok be vannak fejezve. A kereskedelemügyi miniszter a Veszprém—Balatonfüred közti 30 kilométer hosszú szakasz terveit nem hagyta jóvá s erre külön tervekkel kell készíteni. A zalai vonalrész tervei készen vannak. A traszirozás költségeit az egyes parti birtokosok áldozatkészsége hozta össze.

Tanítói pályázat. Balatonhenye községbe a kántortanítói állásra október 3-ára pályázatot hirdettek. A tanító jövedelmei a lakáson és a házi kerten kívül 8 hold szántó, rét, kb. 24 mérő párgabona, 20 K harangozási díj, 60 K taudíj, 370 K államsegély stb. összesen 970 K.

Hová lett a csizma? Egy göeseji parasztagazdának nagyon megviselte termetes lábbelijét az aratás. A múlt pénteken gabnát hozott a gazda s a rozsz csizmáját nagyon megrestelte, mikor egy városi ismerőse leszóla érte. Vett tehát a buza árából egy pár jó eszimat. Igaz, hogy az anyjuk azt mondta otthon, hogy a buza árából egy garasnak sem szabad elfogytani, mert kell adóra, de hát mégis csak előbbre való a tisztesség, mint az adó. — Ha már az ember egy pár eszimat megreszkíroz, egy ital bort is csak be lehet számítani az árába. Az új eszimas ember tehát betért a koresmába, ahol sok gazda szidta az alacsony buzaárakat. Jött egyik liter a másik után. Ital közben megbecsültették az új eszimat is, amelyet boldog tulajdonosa fel is huzott. Délutánra keelve a társaság berugva oszlott szét. Az új eszimas felfeküdt a szekerére s a két kis tehén csendesesen ballagott hazafelé az ismert uton. A falu aladt ébredt fel a gazda is ijedten tapasztalta, hogy — fázik a lába. Lelopták a lábáról a eszimat s elvitték az újjal együtt a régit is. Meztlább került haza.

Garázda legények. Három legény állított be a napokban özvegy Beck Mihályné esácsi-utcai lakos butellia mérőhöz s bort kértek. Mivel nem kaptak elegendőt, egyikök, Böröndi Károly bérkoesis, házsártoskodni kezdett. Társai biztatták, buzdították, hogy csak törj-m-zuzzon össze mindent, nekik ugy sem parancsol senki. És a legény tényleg minden összetörhetőt izzéporrá tört a szobában, még az ablakok üvegtábláit is bezúzta, s csak a szomszédok közbelépésének köszönhető, hogy a garázda legény a házat teljesen föl nem fogatta.

A gyermekölő. Mőroca Erzsé felsőörsi leány bűnbe esett. A szegény arra az elvetemedett eselekedetre vitte, hogy az újszülött apróságot saját kezével elpusztítsa. Alig néhány hete ítélte el a bíróság nyolcz hónapi fegyházra. Mőroca Erzsé felebbezett s ügyének végleges befejeztéig szabad lábón volt. A leány újra anyának érezte magát s újra elpusztította magzatát. Mőroca

Erse már harmadszor követte el ugyanezt a bűnt. A gyermekölő anyát letartóztatták.

Hűtlen asszony. Sebastyén Józsefné született Horváth Anna rámi lakós a múlt héten bejött a városba, hogy tejhasznát itt értékesítse és többé nem tért vissza férjéhez. A kutatás megállapította, hogy az asszony elment egy Ságodban szolgálatban álló legényhez és össze akart vele állni, ez azonban elutasította. Ekkor elkóborolt a vidéken s beült egyik-másik koresmába, ahol addig mulatott, amíg pénzből tartott. Férje keresi, de nem találja az asszonyt, aki valahol csavarog.

Csaló koldusok. Szabó Mendel és Fisch Mózes máramarosmegyei illetőségű csavargók bejárták az ország különböző vidékeit, koldulgattak, az így szerzett pénzt takarékpénztárba helyezték, e mellett maguk is jól éltek. A helybeli rendőrségnek föltűnt a két munkabíró egyén csavargása, felelőségre vonták őket és miután kitűnt, hogy hatósági engedély nélkül koldulnak, megbüntette, és hazájukba toloncoltatta őket.

Lopás. Brüll Mór olai kereskedőhöz beállított egy tartalékos katona s azt kérte, hogy polgári ruháját arra az időre, a míg gyakorlaton lesz, ott hagyhassa. Brüll készségesen engedte ezt meg s a ruhát egy helyiségben helyezte el. Leteltek a gyakorlatra szánt napok, ütött a szabadság órája és a rezervista haza akart menni. Kereste a ruháját, de hiába; mialatt ő a honvéd huszárokkal gyakorlatokon volt, valaki elemelte a polgári ruháját.

Letartóztatott kintornások. Bleider Gyula székesfehérvári világtalan kintornás a minap engedélyt kért, hogy a városban kintornázhasson. A nyert engedélyt azonban arra használta föl, hogy vele volt 4 más társának engedte át, a kik így jogtalanul barangolták be az utcákat és szedegették Bleiderrel együtt a piculákat. A cirkáló rendőrök azonban rájöttek a turpisságra és bekísérték az egész társaságot, a hol aztán megbüntették s eltoloncolták illetőségük helyére.

Koca vadászok. Három helybeli urból álló társaság rándult ki a múlt hetekben egyik szomszédos vadászterületre vadászni. Nem lévén egy löfegyverüknél több, ezt egyik, a három közül legnagyobb Nimród vette pártfogásába, de váltig ígérte, hogy alkalomadtán szívesen bocsájtja két másik társának is a rendelkezésére. Így bandukoltak egész délutánon keresztül-kasul szántóföldön, réten, heréken. Minduntalan ugrott föl egy tapsifüles a társaság előtt, de vagy távol volt a fegyveres társ, vagy esütörtököt mondott a fegyver. Majd a másik vette a fegyvert kezébe, megint hasonló eredménnyel. Így járt a harmadik is. Ekkorra már beesteledett. A három Nimród agyonfáradva, éhségtől-szomjúságtól gyötörve, betért a legközelebbi koresmába, ahol miután kipihették fáradalmukat és éhségüket, szomjukat lecsillapították, nagy titkolódzás közben arra kérték a koresmárost, hogy azt a nyulat, amelyet a »söntésben« láttak, adná el nekik; ami meg is történt. Így diadalmas menetben jöttek haza, büszkén mutatva a szép nyulat, mint az ő fáradságuk jutalmát. De, úgy mondják, többet még sem mennek el vadászni.

Gyilkos csendőr. Egy szük szavú távirat jelentette, hogy Oeh Ferenc nyirádi csendőr kardjával agyonvágott egy leányt s azután föbbe lőtte magát. A vizsgálat folyik.

A cseplőgép áldozatai. A vigyázatlanságnak minden évben meg vannak az áldozatai. A munkás nép nem nagyon óvatos a cseplőgépek körül s hol a dob, hol a járgánytész nyomorékká egy ember. Zalakoppányban rövid egymásutánban két szerencsétlenség is történt. Vajda Elek nevű munkásnak széles gatyáját kapta el a gép s mire a lovakat megállították, egész alsó testét összemarcangolta. — A járgány elé fogott lovakat rendszeren apró gyermekek hajtják. Egy ilyen kis hajtó fiut elütött a vasrud s lábain oly súlyos zúzódásokat szenvedett, hogy valószínűleg béna marad.

Ludhust enni — jó. Ezt tartja az egyiptomi álmoskönyv is, de nem mondott ellene az igazságnak az a két cigányasszony sem, akik a minap koldulás közben két feltisztogatott libát akartak elemelni egy polgártársunk konyhájából. Az udvaron dolgozó favágó vette észre a turpisságot s a tolvajokat in flagranti megcsipte, sőt a helyszínén a statáriumot is életbe léptette. A két tolvaj néhány pofon árán menekült és nem mentek panasza a favágó ellen.

Régi ellenségek. Spitzer József vasmegyei kores-

máros évekkal ezelőtt a Balaton part egyik községében volt vendéglős. Indulatos természetű, goromba ember hírében állott, aki adósaitól a legnagyobb szigorral hajtotta be követeléseit s akitől be nem tudta hajtani, ütlegekkel vásárolta be az ingyen elfogyasztott italt. Ezért annyi ellenséget szerzett Spitzer József, hogy el kellett költöznie a faluból. Legnagyobb haragosai voltak Bedő Mihály és Bedő József, akiket beperelt, elletitáltatott s vagyontalanokká lett. A két ember azután teljesen elzüllött s boszúra gondolt. Hírét vették, hogy Spitzer borért jön a Balaton partra s a falun megy keresztül. A két boszuszomjas Bedő elbujt a faluvégi hid alá s késő éjszakáig lesték az ellenséget. Spitzer éjfél körül ért a hidhoz hordókkal rakott szekeren. Jósokán aludt is a döcögő járművön s nem vette észre, mikor Bedő felugrott melléje. Az egyik lelökte a kocsist, a másik fejbe üttötte Spitzert. Majd mind a ketten a koresmárosnak estek s három baltaesapással behasították a fejét, összezúzták az állát s keresztül vágták a száját. Szerencsére a segélykiáltásra a közelben lakók kiszaladtak, mert a két dühöngő ember agyon verte volna Spitzert, akinek állapota most már nem életveszélyes.

Orvosi körökben már rég ismert tény hogy, a *Ferencz József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Egy hírhedt cigány. Akiról a krónika szól, természetesen szintén a híres Kolompár familiából származik, amelynek fája messze kiágazik Vasba, Somogyba, Veszprémbe, de törzse fájdalom Zalában gyökerezik. Ennek a nagy családnak jeles tagja Kolompár Lázár, aki zsenge ifju korában csak azért nem került hóhér kézbe, mert első gyilkosságának idején még 18 éves sem volt. Elítélték azonban 10 esztendei fegyházra, ahonnan a kilencvenes évek elején szabadult ki. Alig hogy kilépett a fegyház kapuján, rabolt s néhány hét múlva gyilkolt. Tíz éve már annak, hogy meggyilkolták a felsőörsi bírót. Hosszas nyomozás után megállapították, hogy Kolompár Lázár volt a gyilkos. A cigányt eltozták és bekísérték Veszprémbe. Ügye még végtárgyalásra sem kerülhetett, mert a bűnös vakmerő módon, életveszéllyel megszökött. Azóta kóborolt, később pedig meg is telepedett, más nevet használt és kehes gebékkal kereskedett. A multkoriban valami vitája támadt egy paraszt gazdával valami tálto miatt s a törvény által üldözött cigány a törvény oltalma alá menekült. A balatonfüredi járásbíró-ságnál paraszt emelt a gazda ellen. A tárgyalás furesa eredménnyel végződött. Kitűnt, hogy a panaszos Kolompár Lázár, a szökevény. Azonnal letartóztatták, megvasalták s most úgy vigyáznak rá, hogy meg ne szökhessék.

Eladó állatok. A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézetnél a következő állatok eladók: 1 drb 1³/₄ éves bonyhádi tenyészbika, 7 drb idei költésű Langhan kakas s 27 drb ³/₄ éves mangalica süldő ártány. Ugyanitt különböző vetőmagvak is kerülnek eladásra.

Időjárás. Az idej esztendő időjárás tekintetében egyike a legszeszélyesebbeknek. A tavasszal két hónapig esett az eső, a nyár szokatlanul hűvös volt és szeptemberben köszöntött be a kánikula. A forró napok után pedig egyszerre ránt tört a hideg. Nappal még melegen süt a nap, de estére kelve nagyon lehül a levegő. Egy hét óta napról-napra dér van a lapályosabb helyeken s az alacsonyabb fekvésű szőlők is elfagytak. A hőmérő reggel a városban R. 2—3°.

Árverés. A zalaegerszegi m. kir. Pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy selejtezés alapján nála összegyűlt papírmennyiség nyilvános árverés útján el fog adni. Az árverés f. évi szeptember hó 30-án, esetleg a mennyiben ekkor megfelelő ajánlatot tevő nem jelentkeznek, október hó 3-án és 7-én fog megtartatni. Az árverési feltételek a következők: 1. Árverezni szándékozók bánatpénz fejében a kikiáltási ár 10%-át kötelesek letenni. 2. A legtöbb ígérő a megajánlott összeget a letett bánatpénz betudásával azonnal lefizetni tartozik. 3. Az elárverezett papír mennyiség vevő által azonnal elszállítandó. 4. A kikiáltási ár az árverést vezető tisztviselő által az árverés megkezdése alkalmával fog megállapíttatni.

Elveszeít váltó. Egy 82 koronás váltó három aláírással elveszett. A megtaláló adja át a rendőrségnek.

Aranyárkelet-pótlék október hóra. A vámilletékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkelet-pótlékot f. évi okt. hóra 19¹/₂ o/°-ban állapították meg.

Vetőmagvak ára. Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *Lucerna* (idei termés) 48—53 K; *Lóhere* (idei termés) 50—55 K; *biborhere* 18—20 K; *baltacim* 12—14 K; *őszi búkköny* 12¹/₂—13¹/₂ K; *őszi borsó* 7¹/₂—8.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 21-én a hivatalos adatok alapján:
lépfene: Börzönce 1 u., Sármellék 1 u., Zalalövő 1 u., Csömödér 1 u.; *veszetség:* Túrje 1 u., Vindorayalak 1 u.; *takonykór:* Csáktornya 1 u., Felsőpusztafa 1 u.; *ivarszervi hólyagos kiütés:* Alsószenterzsébet 3 u., Bratonecz 1 u., Cserencsóc 1 u., Petesháza 1 u., Marócz 3 u., Ormándlak 3 u., Muravid 6 u., Zalalövő 1 u.; *rühkór:* Misefa 1 u., Nagykapornak 4 u.; *sértésorbánc:* Alsószid 3 u., Letenye 1 u., Náprádfa 3 u., Igricze 1 u., Muracsány 1 u., Gyulakeszi 4 u., Mindszentkál 1 u., Paloznak 1 u., Bak 3 u., Tihany 6 u., Aranyod 7 u.; *sértésvész:* Aisólendva 7 u., Csáktornya 2 u., Zalaujár 5 u., Eszteregnye 11 u., Fityeház 16 u., Gelse 1 u., Füzvölgy 19 u., Korpavár 1 u., Langviz 6 u., Merenye 5 u., Murakeresztur-Kollátszeg 20 u., Nagyréce 9 u., Rigyác 1 u., Ujudvar 3 u., Balatongyörök 4 u., Szentgyörgyvár 1 u., Voayarevshagy 2 u., Alsószemenye 1 u., Béc 35 u., Csörnyeföld 2 u., Dobri 7 u., Egyeduta 1 u., Felsőszemenye 12 u., Kerkaszentkirály 1 u., Kerkatótfalu 3 u., Kiseserneck 6 u., Letenye 1 u., Dömeföld 12 u., Kányavár 9 u., Mikefa 1 u., Petrikeresztur 1 u., Szentkozmadombja 2 u., Felsőrajk 11 u., Nagyrada 11 u., Padár 13 u., Szabar 1 u., Alsómihályovecz 2 u., Kotor 3 u., Novákovecz 3 u., Orehovieza 3 u., Arács 11 u., Palovecz 4 u., Szentmária 5 u., Nyirád 1 u., Szőcz 4 u., Balatonederics 11 u., Csupak 6 u., Balatonfüred 1 u., Balatonkövesd 10 u., Diszel 8 u., Gulács 4 u., Nemesvita 1 u., Zalaszentiván 8 u., Salföld 19 u., Szepetk 2 u., Bezeréd 7 u., Zalacsány 6 u., Zalakoppány 5 u., Véged 1 p., Zalabér 1 u., Zalanémetfalu 1 u.

Egy jó házból való fiut tanulólul keresek megnyitandó vas- és fűszerárú üzletembe. D. Horváth Győző.

Vasuti nyári menetrend. Zalaegerszegre érkezik:
Bobárol 8 óra 39 p. reggel, 5 óra 45 p. délután, 9 ó. 47 p. este. *Csáktornyáról* 9 ó. 15 p. reggel, 8 óra 24 p. este. *Zalaegerszegről indul:* *Bobára* 5 óra 54 p. reggel, 9 ó. 29 p. délelőtt, 4 ó. 12 p. déltán. *Csáktornyára* 4 óra 59 p. reggel, 5 óra 52 p. délután. *Helyi közlekedés Zalaegerszeg és Zalaszentiván között. Zalaegerszegről Szentivánra indul:* 6 óra 35 p. reggel, 11 óra 54 p. délelőtt, 2 óra 33 p. délután, 8 óra 30 p. este. *Szentivánról Zalaegerszegre érkezik:* 7 óra 56 p. reggel, 1 óra 57 p. délután, 4 óra 01 p. délután, 9 óra 47 p. este. *Szentivánról indul:* *Szombathely felé* 7 ó. 15 p. reggel, 1 ó. 12 p. d. u. (gyorsvonat), 3 óra 13 p. délután, 2 óra 17 p. éjjel. *Nagykanizsa felé* 5 óra 55 p. reggel (vegyesvonat), 12 óra 37 p. délután, 3 óra 13 p. d. u. (gyorsvonat), 9 óra este, 2 óra 21 p. éjjel. *Nagykanizsáról a vegyes vonat indul* 5 ó. 20 p. d. u., *Zalaszentivánra érkezik* 7 óra 04 p. délután.

Forgó bácsi és Kossuth Lajos. A »Kis Lap« legutolsó, Kossuth Lajos emlékének szentelt számában, az általános érdekű visszaemlékezésnek irását kezdi meg Forgó bácsi, a legregibb magyar gyermek-lap szerkesztője. Életének azokat a jeleneteket beszéli el, melyek Kossuth Lajossal hozták érintkezésbe. Az első közlemény egy Zsulyovszky Lászlónak, Kossuth Lajos sógorának házában, 1846-ban rendezett gyermek színi előadásról emlékezik meg, melyen Ágai Adolf, illetőleg Forgó bácsi, mint 11 éves fiúcska és Zsulyovszkyék szomszédja szintén részt vett. Bájosan beszéli el a szereplőknek roppant drukkját, melyet nem kis mértékben növelt annak a tudása, hogy a nézők sorában ott van a nemzet bálványja: Kossuth Lajos is. De az előadás minden baleset nélkül folyt le, nem számítva a rendezőnek azt a kis, általános derűtséget keltő tévedését, hogy az »éljen Kossuth Lajos« felirásu transparent fordítva varázsolta a nagy hazafi nevét a közönség elé. A nevetők közt ő nevetett legjobban, még a könnyek is kiesordultak szeméből. Jó kedvében sorra csó-

kolta a szereplőket, Forgó bácsit pedig külön kitüntetésként a térdei közé kapta és megropantotta az üstökét.

A Pesti Hírlap naptára az eddiginél díszesebb kiállításban, jobb képekkel és a legváltozatosabb tartalommal jelenik meg decemberben, mint a Pesti Hírlap előfizetőinek karácsonyi ajándéka. Amit azért ajánlunk tisztelt olvasóink figyelmébe, mert az új előfizetők csak úgy kaphatják meg a Pesti Hírlap ajándék-naptárát, ha már októbertől kezdve előfizetnek. A naptár pedig azért becsesebb minden egyéb könyvajándéknál, mert egész éven át hasznát lehet venni; szépirodalmi része nagy becses fog birni, azonkívül számos körérdekű cikket fog tartalmazni. Van a Pesti Hírlapnak egyéb kedvezménye is előfizetői részére s ez a Divat Szalon című szép kiállítás, praktikus szerkesztett divatkölöny, melyet a Pesti Hírlap előfizetői negyvenévi 2 korona csekély díjért rendelhetnek meg. A Pesti Hírlap ma a legfüggetlenebb és legszókimondóbb újság, mely nem áll egyetlen párt szolgálatában sem, mint a többi napilapok. Ugy politikai, mint szépirodalmi munkatársai a legkiválóbb publicistái és irodalmi erői, kiknek sorából legyen elég kiemelnünk a következőket: Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Kozma Andor, Bede József, Kóbor Tamás, dr. Vázsonyi Vilmos, dr. Matlekovits Sándor, Busbach Péter, Murai Károly, gr. Vay Sándor, Tömörkény István, Homok (Cserny Mihály), br. Josika Kálmán, Kézdi Kovács László, Ego, Lux Terka, Szentmiklóssy Gyula, Szabóné Nögáll Janka, Abonyi Árpád, Zempléni Árpád, stb. Bár a Pesti Hírlap naponként a legnagyobb terjedelemben jelenik meg (mindennap 20-24. vasárnapokon és ünnepeken 36-40 oldal), előfizetési ára mégis csak 7 korona negyedévre s a Divat Szalonnal együtt 9 korona, mely a kiadóhivatalhoz (Budapest, V. Váci-körút 78.) küldendő.

A magyar helyesírás szabályai szójegyzekkel. Iskolai használatra összeállította Balassa József. Ára 30 fillér. Helyesírásunkban az Akadémia újabb átvizsgálta és kiadott szabályai nagy változást nem tettek ugyan, de legalább egy időre állandóságot teremtettek s egyes részletekben engedtek az írók óhajátásainak s egyszerűsítették azt, ami könnyen egyszerűsíthető. Az iskolában már a legalsó osztály tanulóinak meg kell szokniok a magyar írás szabályait és teljes biztossággal kell e szabályokat alkalmazniok. Ezt a célt szolgálja ez a füzet, melyben a szerző rövid és könnyen érthető szabályokba foglalta össze helyesírásunk rendszerét; azután megmagyarázza és példákkal megvilágítja e szabályokat úgy, hogy a tanuló könnyen megszokhatja alkalmazásukat. Az egyes kétes kérdésekben a gondosan és figyelemmel összeállított szójegyzék tájékoztatja használóját. A szabályok úgy vannak összeállítva, hogy a nagy közönség is könnyen használhatja a könyvet s biztos utmutatóul szolgál bármely kétes kérdésben. A füzet a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg, de minden könyvkereskedésben kapható.

A politikai élet nagyot változott Magyarországon az utolsó négy esztendő alatt. De sokkal inkább megváltoztak a változott politikával a sajtó viszonyok. Nem pártok, irányok, törekvések, elvek szerint sorakoznak a lapok, hanem jóformán mind-megannyi, kivétel nélkül a hatalom szolgálatába szegődött. Ugyazólvan egymagában maradt szabad, független, szókimondó újságok a fővárosban az Egyetértés, a mely harminchat esztendő multjához híven, ma is független, minden irányban, s egyetlen ura, a melyet szolgál: a közérdek. Hogy ez is van olyan jó gazda, mint a kormányhatalom, mi se bizonyítja jobban, mint hogy ez a kedvelt újság éppen most külön nagy palotába költözhetett, a hol hatalmas nyomda, hat óriás rotációs géppel áll rendelkezésére. Itt írják legelső publicistáink, legjobb íróink az Egyetértés-t, a mely nemcsak multra, terjedeleme és értelessége, de irodalmi értékre is első újságja az országnak. Karácsonyra ez az újság nagy értékű és páratlan érdekességű meglepetésben részesíti összes előfizetőit, az ujonnan belépőknek pedig (a kik legalább egy negyedévre előfizetnek) már most nagybecsű ajándékkal kedveskedik. Kossuth Lajosnak leghívebb legjobb arcképe ez a teljesen ingyen küldött ajándék, elegáns kartonlapon. A képet Morelli tanár metszette fába, s e Franklin-társulat nyomdájában készült. Az új előfizetők ezenfelül megkapják Gabriel D'Annunzio most folyó regényének „A halál diadalát”-nak eddig megjelent összes folytatásait. Az Egyetértésnek, — melyet most, az új évnegyed küszöbén kiválóan ajánlunk olvasóink figyelmébe, — előfizetési ára negyedévre öt forint, egy hónapra egy forint nyolcva krajcár. Az előfizetések, — legelőszöri postautalványon, — az Egyetértés kiadóhivatalába küldendők: IV. Vármegye-utca 11.

Turista élet.

Egy szellemes bölcselet állította, hogy a civilizáció legalsó fokát jelentő ősi nomád élet a legújabb korban, a magas civilizáció égisze alatt, feltámadt a turista élet képeben és szerinte az utóbbi az előbbinek egyenes leszármazottja, dacára annak, hogy az egyiknek a szükség, a másiknak pedig az unalom a létforrása.

Az emberiség léteért való küzdelemben tényleg két nagy táborra oszlik. A vagyontalan rész küzd a javak elnyeréséért, amelynek birtoklásában a gazdag rész kifáradt s az utóbbi, melynél a redukált tevékenység előidézte a kedély paralizisát, kimerült életerejével elkecseregett harcot folytat a jöklét odiuma, az unalom ellen. Ezen lassu méreg által meglepett ember soványogva vágyik a gyógyulás, a megújulás után; ernyedt szerveit javítani igyekszik s mi sem természetesebb, mint hogy — eldobva a mindennapi

megszokott szórakozás kopott eszközeit — panaszával a legbölcsebb a legigazabb orvoshoz, a nagy természethez fordul segítségért — és nem hiába.

Az utazás láza mint kórtünet csak alárendelt jelenség, mint pozitív elemi erő azonban első helyet foglal el a művelődési törekvésekben. A könyvből szerzett ismeretek ma már senkit sem elégtének ki, mert az ember a természet nyílt könyvéből akar olvasni s az elméleti tudást nyomban követi a tapasztalás utáni vágy, hogy az eszményt felváltsa a valóság és az emberi tudvány kényszeríti a fantáziát, hogy ígéreteit mielőbb beváltsa.

Kit ne érdekelne a természet kincsesháza, a vonzó tünemények, a hatalmas mély tenger, a hegyek óriásai, az emberfajok káprázatos egyvelege, a tropikus növények pompája, az állatvilág titokzatos élete, az arktikus tenger melankolikus bája, melyek mind együttvéve mint egy óriási kaleidoszkop, mutatják be az ős természet erőpróbáját, mely mind él az ember képzeletében, elmosódó körvonalakkal, eszményítve vagy torzítva, mint azt a képzelő erő fegyelmezettsége magával hozza, kit ne ragadott volna el a vágy az emberi művészet remek alkotásainak látása után, melyekben egy nép, egy nemzet gondolatvilága, költészete, kedélye, történelme, vallása van megérzékítve, lelkesítő például egy gyengébb utókorának.

Az utazás nagy felszívóképességgel bírva, a reá fordított erőből egyetlen atom sem vész el. A könyvtárak dohos levegőjében felnevekedett tudós, ha fürkésző lelkét egy meg nem oldott probléma nyugtalanítja, siet a természet ölébe és megelégedve tér haza, ha kételyeit az örök törvények segítségével eloszlathatta. A művész, kit az ihlet és költői emelkedettség időnként elhagy, reménytelen fordul nagy patrónusához és az örök forrásból merített új erővel lát ismét hivatásának betöltéséhez. A szerelemben egyesült ifju szívek vándorutra kelnek a természet virágos kertjébe, hogy érzelmeik összhangjának a remek természet alaphangját megadhassák.

Mindenki érzi az utazás nemesítő erejét s ha megédeve, felülvélve visszatér tűzhelyéhez, erősnek, gazdagnak, jónak érzi magát, s e hatás mindaddig tart, míg a kellemes benyomások az emlékezetből ki nem vesznek. Még azok is, kik lelki műveltség hiányából az utazás erkölcsi hatása iránt nem fogékonyak és csak fizikai fáradság érzéki utóhatásával tudnak leszámolni, még azok is érzik a mámor bizonyos nemét, ha az bennük nem is vált öntudattá. Az arekifejezés nyíltan hirdeti ezt és a fizikai kellemes közérzet megerősíti. Nincs lény tehát, mely magát az utazás felújító, sőt átalakító ereje alól kivonhatná.

A vagyontalanság ma már megszűnt az utazás akadályává lenni. A forgalmi eszközök fejlettsége lépést tart egyéb megkönnyítésekkel és mindenki részére lehetséges.

A haladás vívmányai elérték azt a fokot, melylyel az emberi szellemet minden irányban szolgálhatják.

Nincs többé rejtett pontja a földtekének, melyet azok segítségével elérni, megismerni és meghatározni ne lehetne.

A fantázia országa mindig szűkebb határok közé szorul, hogy a megismerés nagy birodalmát növelhesse. Az emberiség közeledni látszik végcéljához, hova értelmi ereje folyvást segíti s majdan fél a gyors előnyomulástól, szeretné, ha valaki mérsékelné a haladni vágyás lázát. Nyugvó pontot keres a távolban, de hiába! Az a bizonyos erő, a mozgás örök törvénye ismét érezeti hatalmát s folyton tör előre megújuló életkedvel, értelmi erejének teljes intenzivitásával.

Egy természeti kincs.

Magyarország a szélsőségek, a legkritkább ellentétek országa. Valóban, ez ország oly gazdag még részben fölhasználatlanul heverő természeti adományokban; ez ország, melyben az arany kalászok az arany érekekkel s a tokaji bor aranyával hármas szövetséget kötnek; ezen ország egyúttal a legerőteljesebb gyógyforrások, a legüdítőbb asztali vizek arany földje s dicsekszik oly keserűvízzel, milyen különben az egész föld kerekéségén nem fordul elő. Kiválóan a Ferencz József keserűforrás az, mely az utolsó évtizedek óta az orvosi világ növekedő figyelmét magára vontatta és immár mint sokat használt elsőrangú

gyógyszer évenként több millió palaekben mind a két félgömb országába, mindenüvé, a hol a civilizáció előre nyomult — szétküldetik.

E természeti kincs, mely a mérföldekre terjedő fonsikból, a melynek közepén a Ferencz József forrás kutjai léteznek — oly gazdagon merítették: évezredek át ismeretlenül és fölhasználatlanul hevert. A budai hegység, melynek szőlőkkel borított déli lejtőjén — lassu hajlással a hatalmas Duna-tükör felé a Ferencz József forrás nagy, természetes keserűvíz medencéi fekszenek, már a rómaiak idejében nemcsak ismert, de szabályszerűleg telepítve is volt; azonban bármennyit is fedeztek föl, építettek és alkottak a római légiók, a nagy kincs mellett, melyet a budai déli fensik részben moecaras rétege alatt rejtgetett, észrevétlenül és figyelmen kívül haladtak el. A hunnok és avarok itt ütötték föl sátraikat, Mátyás király innen parancsolt egy fél világrésznek, a törökök itt tartózkodtak s mint egyetlen emléket, az általuk fölállított budai hévfürdőket hagyták reánk, sőt még a szabadságharc is ötven év előtt pirosra festé itt a mezőket anélkül, hogy a földalatti kincs ismerve, vagy pedig éppen fölhasználva lett volna.

Csak az utolsó néhány évtized haladásának köszönhető, hogy a Ferencz József forrás gyógyhatásos vize még a legtávolabbi vidéken lakó szenvedő emberiség számára is hozzáférhetővé tétetett. Néhány lustrum előtt még elhanyagolt, félig moecáros föld, fölületén uszkáló natron-sókkal, a Ferencz József forrásnak jellemző völgyteknője által irmeretes területe ma jól van művelve, s föléje a szétküldő igazgatóság a legfölkétebben berendezett telepet állította, mely ép úgy a palaekoknak közvetlenül magukból a forrásokból történő megtöltése, valamint az izléses kiállításra és szétküldésre, saját vasut- és szekér berendezések által az ujkor legszigorubb követelményeinek megfelelhet.

Ezen, Ó felsége a magyar király után elnevezett forrás vegyi vizsgálatai az oldó és elvezető könnyen emészthető s a viznek izét javító alkatrészek oly szerencsés összetételét mutatják (1000 gr.-ban 48.7 sulfat, 1.7 chlormagnesia és vas-oxid, 2.6 szénsavas natron és szénsav), úgy, hogy ezen, jelenleg a gyógykincsek értékes részeként elismert ásványvíz, virágzó világiparagat képez.

Egyéb keserű források vegyelmzéseivel való összehasonlítások a Ferencz József keserűvíz alkalmazásának sokszerű előnyeit azonnal felismerhetővé teszik, a melyből ezen kívül minden országbeli legkiválóbb orvosok teljesen egybehangzó ítélete szerint, a kívánt hatás elérésére a többi keserűvízekből használt adagnak csak a felerésze szükségeseltetik.

A Ferencz József keserűvíz az utolsó husz év legnagyobb kiállításain öt világrészben tíz aranyéremmel lett kitüntetve, legutóbb a hasonmésű vizek közül egyedül a Milleniumi Nagy Éremmel és Ó felségének ez alkalomból adományozott legmagasabb kitüntetésével tiszteltetett meg.

Mily bajban szenvedő fordul az eredmény legnagyobb kilátásaival a Ferencz József keserűvíz természeti gyógyerejéhez? Óriási tömege ez a dolgozó emberiségnek, akár szellemi vagy kézi munkával foglalkozzék, melynek visszás, rákényszerített életmódja folytán akár az emésztésben, akár egyáltalán a legfontosabb szervekben érzett zavarok miatt panaszra van oka. De azon szegény gazdagok is, akik az asztal örömeiből nagyon sokat élveztek, s ezért elhajasodással fenyegettetnek, mindíg a biztos, béliűrüléseket hatványozó Ferencz József keserűvízhez menekülnek. Ez esetekben elődeinknél részben növényi, részben műleges könnyebbítő szerek, s ezek közt nem ritkán igen költségesek voltak kéznél. E szerek gyakran valamelyes gonosz következménynek, káros visszahatással voltak összekötve. A Ferencz József keserűvíz e szereket természetes, erőteljesen oldó ereje folytán oly zavaroknál, melyek vérbőség és emésztési hibák folytán jönnek létre, tulszárnyalta már.

Mint normális adag elégséges egy boros pohár = 150 grammnyi vízzel, reggel éhgyomorrra; a víz hőmérséklete ne haladja meg a 12 R fokot, de ajánlatos külön kóresetekben az orvos urak tanácsát igénybe venni.

Bármilyen különbözők is a szenvedések, melyekkel a természet az ő kedvencét, az embert meglátogatja, egyúttal kevés megbetegedésre alkotott olyan könnyű, különleges gyógyeszközt,

mint a melyet a Ferencz József ásványvíz képez, mely általános kedveltsége miatt most már mindenütt, még távoli világrészekben is könnyen megszerezhető.

A budapesti M. K. T. Egyetem második belkóródáján (Korányi Frigyes tanár) észlelt kísérletek alapján eredményként a következőket sorolhatjuk fel: 1. A Ferencz József keserűvíz forrás erős hashajtó hatással bír. 2. Az étvágyat nemcsak hogy nem csökkenti, de sőt növeli. 3. Alkalmazása után a bélhuzamban semmi kellemetlen utóhatás vissza nem marad. 4. Elvonó hatás tekintetében a legtöbb eddig ismert hashajtó szerrel kiállja a versenyt.

Ezek alapján e víz alkalmazható és kellő sikert mutathat fel: I. Mindennemű székrekedésnél, melyek előrement gyomor- és bélhuruthoz, szívbéli és máj vérkeringési akadályhoz, alhasi vérpangás és vérbőséghez esatlakoztak. II. Az agy és agyhártyák vérbőségénél — esetleg lobjánál. III. Gyomor és belek — kivált — idült hurutjánál (midőn az étvágyat is feltűnő módon növeli). IV. A női medenceszervek heveny lobjánál. V. A férfi ivarszervek lobos bántalmainál. VI. Végül a nemesebb belszervek lobjánál, mindazon esetekben, midőn a bélre való elvezetés van javulva.

Dr. Korányi Frigyes főrendiházi tag pedig a következőképen nyilatkozik: „A Ferencz József keserűvíz különösen az által tűnik ki, hogy enyhén keserű, nem kellemetlen ízű; hogy már kicsiny, alig 150 grammnyi mennyiségben biztos hatása van, hogy ez aránylag rövid idő alatt, minden kellemetlen mellékhatás nélkül szokott bekövetkezni és hogy a víz még hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat és az emésztést.”

A bécsi általános közkórházi V. belkóróda vezetője Drasche Antal tanár a Ferencz József keserűvizet tárgyaló klinikai közleményében ekkép ír: „Ezen vegyileg oly kitűnő ásványvíz mint a keserűvizek képviselője tekinthető. A betegek szívesen veszik be és folytonos használat mellett is jól tűrik; oldó és hashajtó hatása kisebb adagokra következik be, mint minden egyéb hasonnemű vizeknél.”

Dr. Cantani, a nápolyi belkóróda hírneves tanára az 1885.-ik évben egy művet írt, a melyben fejelel, hogy: „Leginkább kiemelendőnek tartom, hogy a Ferencz József keserűvizet a cukorbetegségben szenvedő betegeknek, kik szigorú kezelésnek voltak alávetve, nagy előnyvel használtam. A Ferencz József víz teljesen pótolta a karlsbadi természetes ásványvizet.”

Dr. Kunze C. F. Halleben, a „gyakorlati orvostan” ismert szerzője, ezen könyv 13-ik kiadásában a Ferencz József keserűvizről így nyilatkozik: „Gazdag kén-savas magnesia-tartalma folytán igen biztos és gyors hatású hashajtószer és minthogy egyszersmind kettő kén-savas natront tartalmaz, a legtöbb hasonnemű ásványvizekkel szemben nagy előnye, hogy hosszabb használat után sem zavarja meg az étvágyat.” Dr. Kunze továbbá egy az élettani hatás és gyógyjavallatokra kiterjedő művet közölt a Ferencz József forrás ásványos vizéről, a melyet az Igazgatóság kívánatra megküld.

Dr. Kézmárczky Tivadar Budapesten, az egyetemi szülészeti kóróda igazgató-tanára. „Kóródámon a Ferencz József keserűvíz kiterjedt alkalmazás alapján a legkedveltebb hashajtók sorába emelkedett. Kiváló előnye, hogy gyermekágyasok szívesen veszik s hogy kitűnő hatása, minden kellemetlen mellékhatás és következmény nélkül, biztosan és rövid idő alatt nyilvánul.”

Dr. Gebhardt Lajos, Budapest, egyetemi tanár és a székesfővárosi tisztviselő főorvosa: „Rendkívül kedvező vegyalkatrészeinél fogva könnyen vétethetik és a többi budai vizekhez aránylag kevesebb mennyiségben és rövidebb idő alatt hoz kedvező eredményt létre, minél fogva mint igen hatásos levezető és hashajtóvíz kiválóan ajánlható.”

Dr. Tauffer Vilmos, Budapest, egyetemi ny. r. tanár. „A Ferencz József keserűvizet, mint kitűnő hashajtót, különösen a gyermekágyasoknál a legjobb sikerrel rendelem.”

Dr. Hertzka Károly, Budapesten. „Ezen sem a bel-, sem a külföldi keserűvizek által elért kén-savas sókban dús keserűvíz, melyből csak a fél mennyiség a többi keserűvizekhez arányosítva, a kívánt hatás elérésére szükségeltetik, még a leggyengébb szervezetű személyek által is szívesen vétetik. Ehhez hozzájárul még az ezen keserűvízben foglalt szén-sav, mely meg-

felelő töltő módszer által a palackokban megőriztetik. A Ferencz József keserűvíz a többi ugynevezett budai keserűvizek közt, a legrövidebb idő alatt az első helyet foglalta el.”

Közgazdaság.

A gabonasziszik irtása. A gabonasziszik (egyedül zsuzsok, árpaszuzsok, magtári zsuzsok és tudományos néven Calandra granaria Linné) kis és károsú termetű, hosszú fejű bogár, melynek hosszúsága 3—4 m/m, szélessége pedig 0.7—1 m/m. Testszíne sötét-barna. E bogár csak a magtárakban él. Lassú járási és repülési nem tud, mert szárnyfedője alul a repülő szárnya egészen hiányzik. Zavarás esetén álhalottat színlel, de azután egy-két pere múlva ismét megmozdul.

A gabonasziszik az egyes gabonaszemekben fejlődik, még pedig leginkább a búza-, az árpa-, a rozs- és a kukoricában, — a zabban már ritkábban. Azonban csak a magtárban elhelyezett magvakban, lábon álló gabonában nem. A nősténye petéit úgy rakja a szemekbe, hogy rajtuk hosszúra nyúlt fejével (ormányával), elébb egy kis lyukat fur, azután megfordul és petéjét a furott lyukba tojja. A gabonasziszik lárvája fehér színű és csak rágó szerű barnás színű; teste formátlan és igen ráncos; lába nincs. Egész kifejlődött állapotát a szem belsejében éri el és lisztes belsejével táplálkozik is, benne bábozódik és a gabonaszemet csak akkor hagyja el, hogyha már teljesen kifejlődött, azaz mikor már bogárrá vált.

Kártéte abból áll, hogy valamint a kifejlődött bogár, úgy a lárvája is a gabona-szem belsejét annyira kirágja, hogy annak csak épen a korpája, héja marad meg. Minthogy pedig a zsizsik teljes kifejlődéséhez körülbelül 45—50 nap szükséges, s egy nősténye 36—60 petét tojhatik és továbbá, minthogy a bogár fejlődése egyes melegebb fekvésű magtárban egész éven át majdnem fennakadás nélkül folyik, vagy télen legfeljebb két-három hónapig szünetel, azért könnyen érthetővé válik, hogy e bogár rövid idő alatt miért szaporodik el néha olyan tömegesen és miért tesz olyan nagy kárt a gabonában. Figyelmet érdemel az is, hogy a zsizsik tömegesen csak a zugokban felhalmozott szemetes gabonában szokott szaporodni s innen huzódik át a magtárban lévő tiszta gabona-garmadába, melyekben tovább szaporodik. Egyáltalán szereti a nyugalmat és a sötétséget!

A gabonasziszik ellen való sikeres védekezésnél figyelembe veendő mozzanatok a következők:

1. Hogy a gabonasziszik a gazda, vagy gabonakereskedő magtárában el ne szaporodhassék, szükséges, hogy a magtár mindig tiszta legyen. Ez oknál fogva fel kell használni minden alkalmat, hogy valahányszor a magtár kiürül, annak összes zugai (lépesőalja, a falburkolat belseje, vakablaka, a támasztó oszlop alja, a padló-, a falburkolat s a mestergerendák repedései) kisöpörtessenek, minden maghulladék szemetestől onnan kitakarítsassék; általában vigyázni kell, hogy a magtár e helyen semmiféle maghulladék vagy piszok hosszabb ideig meg ne hagyassék.

2. Magtárban tehát szeméthulladékot (rosta-alját, söpredéket, ocsút) egy fél napig sem szabad hagyni, hanem a felgyülemelő hulladékot onnan rögtön el kell távolítani s vagy erősen égő tűzben el kell égetni, vagy trágyalébe kell fojtani, hogy a zsizsik belőle ki ne mászhassék. A hol az efféle mag baromfi etetésére szolgál, azt olyan helyen kell tartani, hogy az esetleg benne élő zsizsik a magtárba vissza ne juthasson.

3. A hol az alapos takarításnak egyszerre való végrehajtása nem volna lehetséges, mert pl. a magtár (nagy gazdaságban vagy gabonakereskedőknél) egészen sohasem üres, ott a takarítást úgy kell beosztani, hogy a magtár egyes helyei akkor takarítsassanak ki, a mikor az lehetséges, de úgy, hogy ilyen módon az egész magtár havonként legalább egyszer alapos takarítás alá jusson.

4. A takarítás (kisöprés) megkönnyítése végett szükséges, hogy a magtár padlójának, falburkolatának minden egyes hézaga olyan anyaggal tapasztassék be, mely fele- (vagy nagyobb) részben marha- (tehén vagy ökör-) trágyából és fele- (vagy kisebb) részben jól gyúrható (ragadós) agyagból készült. Hogy e tapasztás annál jobban oda ragadjon, szükséges, hogy a tapasztás mun-

kája előtt a betapasztandó részek is megnedvesíttessenek.

5. Hogy a tiszta (pl. új) gabona meg ne zsizsikesejék, okvetlenül szükséges, hogy az gyakran (hetenkint legalább egyszer) kevertessék (lapátoltassék), mert a gyakran megbolygatott gabonában a zsizsik nem marad meg.

6. A zsizsikes gabonát a gabonaszisziktól akként kell megtisztítani, hogy azt előbb olyan szemű rostán megrostáljuk, a melynek szövetén a gabonasziszik kihull ugyan, de a mag szem nem. Rostálás közben vigyázni kell, hogy a zsizsik a megrostált gabonába ismét vissza ne huzódhassék. Minthogy pedig a megrostált gabonában a rostálás ellenére egy-két zsizsik még bent maradhat, azért szükséges, hogy a kirostált és garmadába hányt gabona felülete, de leginkább a fallal érintkező része, rongyokkal, zsákokkal, — ha rendelkezésre állanak — juhbőrös bundákkal, len- vagy kender-kóccal betakarassék, melyekbe a garmadából menekő zsizsik behuzódik. Az ilyen helyen meghuzódott zsizsiket azután 7—8 óra, de legkésőbbben egy nap múlva zsákosról-rongyostól együtt a magtárból ki kell vinni és olyan helyen kirázni, ahol az összesperhető és tűzőn vagy forró vízben megsemmisíthető. Ez az utóbbi eljárás (lapátolás és zsákkal való betakarás) megismétlendő ötször-hatször, míg a gabona teljesen meg nem tisztul. Azután mint a tiszta gabona, hetenkint csak egyszer lapátolandó.

7. Hogy pedig a gabonasziszik magtári csapással ne váljék, legfőbb szabály az, hogy a magtár gyakran szellőztessék, és mindig a legnagyobb tisztaságban tartassék.

8. Ismeretlen helyről, vagy gazdaságból érkező gabonát, vagy gabona-szállításhoz való zsákokat a magtárba csak akkor szabad bevinni, ha benne gabonasziszik és ha azt magtáron kívül elébb gondosan kirázták.

9. A magtárt, vagy a zsizsikes gabonát mérgekkkel fertőtleníteni nem szabad.

10. A gabona nemcsak a gazdasági magtárban zsizsikesedhetik meg, hanem a gabonakereskedők magtárában is. Ez oknál fogva a gabonakereskedőnek szintén ügyelnie kell, hogy a magtára, gabonapincéje, vagy ha hajóban tartja a gabonát akkor hajója, mindig tiszta legyen a zsizsiktől, és elengedhetetlenül szükséges, hogy ezeket a helyiségeket úgy takarítsa ki, mint a gazda a magtárját.

11. Zsizsikes gabonát senki ne vásároljon, mert ezzel csak baját növelné.

12. Mind a gazdának, mind a gabonakereskedőnek azért is szükséges, hogy a gabonát a zsizsiktől mindig tisztán tartsa, mert a vasúti és dunai szállító vállalatok a zsizsikes gabonát felsőbb rendelet folytán szállításra nem vállalhatják és követelniök kell, hogy a feladó a zsizsikes gabonaküldeményét saját költségén előbb a zsizsiktől gondosan kitisztítsa (egyszer, vagy ha szükséges, többször kirostáltassa).

13. A magánvállalatok gabonaszállító hajóira szintén az áll, a mi a rendes magtárakra: ezeket is mindig tisztán kell tartani, és valahányszor kiürülnek, mindannyiszor a legalaposabban kitakarítandók. Ilyen hajóban gabonahulladékot, rosta-alját tartani sohasem tanácsos.

14. A gabonasziszikkal (Calandra granaria) nem szabad összetéveszteni a lenese- vagy borsó-zsizsiket (Bruchus lentis, Br. pisorum vagy Mylabris lentis, M. pisorum s más fajokat). Ez utóbbiak csak a hüvelyes vetemények magvaiban élnek, melyeket már a mezőn fejlődésük elején fertőznek meg; gabonafélékben nem élnek. Ellenben a gabonasziszik csak a gabonafélékben él, ezeket csak a magtárakban lepi el, de hüvelyesek magvaiban nem él soha sem.

A kálitragya hatása a növényekre. A kálitragyázással végzett kísérletekkel igen érdekes tapasztalatokat szerzett a bernbergi kísérleti állomás, melyeket az alábbiakban közlünk.

A kálira szoruló talajban a kálitragyázás nem egyforma mértékben növeli a növény minden részét, hanem azon szerveit a növényeknek, a melyekben cukor, keményítő vagy zsir rakódik le, tehát a gyökér, gumó, magvak nagyobb arányban növekednek, mint a szár és levelek, úgy hogy a fokozódó kálitragyázással ezen szervek a növénynek egyre nagyobb százalékát teszik ki. Ez kivétel nélkül minden növénynél tapasztaltatott, legnagyobb mértékben azonban a burgonyánál és a répánál, a minek oka csak az lehet, hogy a kálinak keményítő-képződésnél kiváló nagy szerepe van. Ha a káli elégtelen,

nem képződik elegendő keményítő és ezért azon szerveknek tömege, a melyek főleg keményítőből képződnek, esékelyebb leend. Káliszegény földben a burgonya-gumók kisebbek is maradnak, számuk azonban nagyobb, sajátságos azután, hogy káliszegény földben a levélzet mennyisége, speciel a burgonyánál jóval nagyobb, mint káliban gazdag földben, viszont azonban káliban gazdag földben a gumók szolgáltatnak nagyobb tömeget.

A talaj kálihiánya a növény levélzetének színén és szerkezetén észlelhető. A káliszegény talajon termett növény levélzetének színe sárgásbarna s a levél erezei között sárgásbarna foltok vagy sávok mutatkoznak, melyek a növények szerint többé vagy kevésbé fehér foltokká változnak, ellenben a levélgyekek és a levélbordák sötétzöld színűek maradnak. Különösen jól látható a kálihiány a dohánynál, a melynek nagy levelei sűrűn tarkáltak fehér foltokkal, továbbá a pohánkánál és burgonyánál, ellenben a gabonaféléknél nem mutatkoznak olyan szembetűnőleg. Jellegző továbbá az összes növényeknél tapasztalható megörbülése a leveleknek.

A kálihiánynak különben az a kellemetlen következménye is meg van, hogy a növények megbetegedései sokkalta könnyebben mennek át rothadásba.

A hol tehát ilyen tapasztalatokat teszünk, ott bizonyosak lehetünk, hogy a talaj kálihiányban szenved, s csak természetes, hogy célszerű káli-trágyázás segélyével ilyen helyt termés-átlagainkat jelentékenyen fokozhatjuk.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		6.10	6.30
rozs		5.20	5.40
árpa		5.—	5.40
zab		5.—	5.30
lóher		—	—
burgonya		—	—
tengeri		—	—
bükköny		—	—
hajdina		—	—
fehérbab		6.—	—
tarkabab		4.50	—

Nyilt-tér.*

Ferenc József

keserűvíz

az egyedül elismert kellemes ízű természetes haszajtszer.

*E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Női felöltők

és

gallérok

csakis legújabb modellek

naponta érkeznek

Schütz áruházba.

698/v. 1902. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbiróság 1902/V. II. 163/4. sz. végzése által öv. *Musits Imréné* végrehajtató javára *Varga Antal* ellen 60.700 korona tőke, egy járuléka erejéig elrendelt zárlat alkalmával bíróság lefoglalt 38.514 koronára becsült kifaragott bányafák, vasuti talpfák, padlók, fenyőfa, fenyőfa tető és kiásott cserfából álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis **Pusztapátiban** leendő eszközésére **1902. október hó 10-ik napjának d. e. 11 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz járni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. IX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszegen, 1902. évi szeptember hó 22-én.

Nagy Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik

UNGER ANTAL könyvnyomdájában Zalaegerszegen.

Pályázati hirdetés.

Zalaegerszeg r. t. városnál megüresedett 2 rendőri állásra a városi tanács pályázatot hirdet.

Ezen állás javadalmazása egy évi próba szolgálati idő alatt: évi 480 K fizetés, 120 K lakbér (ruhán kívül) véglegesítés után pedig 600 K évi fizetés, 120 K lakbér (ruhán kívül), azután 5—5 évi szolgálati idő után 5%-os korpótlék, mely 150 koronáig terjedhet. Feltételek: magyar állampolgárság, 24—40 év közti életkor, ép, erős testalkat, a magyar nyelvnek teljes bírása, feddhetlen előélet, a mely feltételek okmányokkal igazolandók.

Felhívja a tanács a pályázni szándékozókat, hogy kérvényüket f. év október 15. d. u. 5 óráig a városi iktatóban benyujtsák s a pályázók f. év október 18 napján délután 2 órakor a v. tanács előtt megvizsgálás végett személyesen jelentkezzenek.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1902. szeptember 24-én tartott tanácsüléséből.

Németh Elek főjegyző.
Várhidy Lajos polgármester.

Ingyen és bérmentve kap

mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes

legfinomabb

Liköröket és Rumot

hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is országszerte ismert arómáimmal előállítani.

WATTERICH A.

Budapest, VII., Dohány-utca 5. sz. aiatt.

Zalaegerszeg város határában fekvő ház-, szőlő- és földek-ből álló ingatlanainkat

eladni

szándékozunk.

özy. Hagymásy Istvánné

és

Hagymásy Gyuláné.

Kiadó lakás.

A Kereszt-utcában — Bolla-féle házban — az emeleti rész, mely áll: 5 szoba, fürdőszoba, konyha, kamra, pince, padlás és mosókonyhaból, folyó évi november hó 1-ére bérbeadó.

ad. 7636/tkv. 1902.

Árverési hirdetés kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy a zalaegerszegi takarékpénztár végrehajtónak *Gombás István* végrehajtást szenvedő elleni 2400 K tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén lévő, a zalaegerszegi 2739. számú tjkvben *Gombás István* tulajdonául felvett 418. hrsz. ingatlanra 3608 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1902. október hó 11-ik napjának d. e. 10 órakor Zalaegerszegen** a telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 360 korona 80 fillért készpénzben, vagy vagy az 1881. LX. t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Zalaegerszegen, 1902. augusztus hó 11-én.

Rutich, kir. tszéki bíró.

Értesítés.

Van szerencsém a t. gazdaközönység becses tudomására hozni, hogy a külföld számára **lóher, lucerna** s egyéb

veteménymagvak

vételére nagyobb mérvű megbízatásom van és így azon helyzetben vagyok, hogy ezen cikkekről a teljes napi árt mindenkor megfizethetem, miért is felkérem a t. gazdaközönséget sziveskedjék nekem a nevezett cikkekből eladásra kerülő készleteit a mennyiség és az ár megjelölésével megmintázni.

Blumenschein Vilmos
gabonakereskedő.
Nagykanizsán.

Eladó ház.

Mező-utca 5. sz. alatt (az építendő zsidó-templom közelében) álló, Kocsis Imre tulajdonát képező házban **3 szobából**-, **2 konyhából**-, **2 éléskamrából** és faházból álló épület **eladó**.

Felvilágosítást ad:

Keszly Ferenc
asztalos.
Ujváros-u. 50. sz.

Brázay-féle

sósorszesz

nélkülözhetlen háziszér.

== Kapható mindenütt. ==

Kályharaktár.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és a magas arisztokráciának becses tudomására hozni, hogy itt **Zalaegerszegen**, Ujváros-utcában 31. és 33. számú saját házhelyiségemben levő

dísz- és műkályha készítő telepem és raktáromon

minden, a mai kor és divat kívánalmainak teljesen megfelelő s választékos készletben levő **dísz- és műkályhák**, úgy a legújabb „**Secession**“ és „**Empirie**“ rendszerű, díszes kiállítású **kályhám**, valamint **építészeti díszitményeim** vannak és a szilárdságért kezeskedve, azokat a legjutányosabb árban kiszolgálhatom.

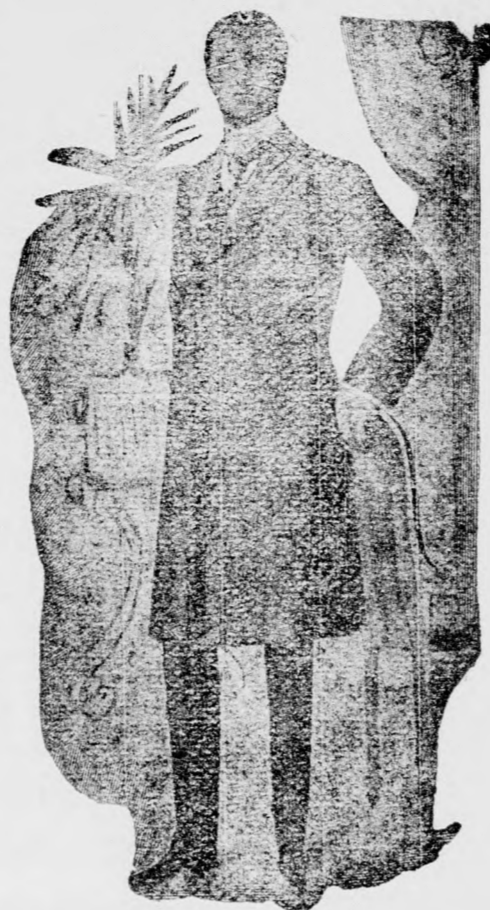
S mivel minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a szíves megrendeléseknél mind pontosság, mind ipartárgyaim kifogástalan minőségbeni kiszolgálásával magának a megelégedésteljes bizalmat minél jobban megnyerhessem: tisztelettel megjegyzem még azt is, hogy üzlettelepem szintén az egyszerű s ugynevezett «Szemes» kályhák is díszes és szilárd kiállításban és a lehető legolcsóbb árban kaphatók.

Ezeknél fogva a szíves megrendeléseket várya, becses pártolást kérek, s kiváló tisztelettel

Németh Gábor,
agyagdísz- és műkályha készítő.

Lakik Zalaegerszegen, Ujváros-utca 31.,
33. szám alatt.

(Az 1896-iki ezredéves országos kiállításon kitüntetve.)

FÜRST SAMU

ZALAEGRSZEGEN, KAZINCZY-TÉR, ○○○○○○○○○○

ajánlja a nagyérdemű közönség b. figyelmébe és szíves támogatásába

f é r f i - s z a b ó

üzletét

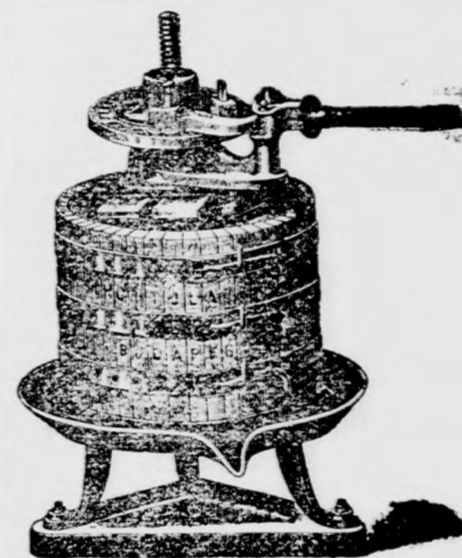
és kész férfi ruhák raktárát

Schottola Ernő Budapest, Andrassy-ut 2.

Magyarország legnagyobb raktára szőlészeti és borászati cikkekben:

Duplex
Mabille
Hercules
Hydraulikus
Felső nyomású
Gózsajtók

borsajtók

Szőlőzuzók bogyzóval és anélkül „Duplex és Mabille“ rendszerrel, szőlészeti ollók, erjesztő akonák (kotyogók), must és bormérők, borszivattyúk, borszűrők, pasteurizáló s a szőlészeti és borászathoz szükséges összes anyagok.

Nagy képes árjegyzékemet bárkinek bérmentve küldöm meg.

Bámulatos olcsó, leszállított árban

az őszi és téli idényre

női gallérok és kabátok

legújabb divat szerint, nagy választékban

kaphatók

Weinberger Hermán és Fia

divattermében.

Legdivatosabb szörme boák és karmantyuk már megérkeztek.

Gallérok dupla szövetű kelméből igen csinos kivitelen 12 koronától felfelé.

Bérbeadó üzlethelyiség.

Az özv. Unger Domokosné-féle házban egy

bolthelyiség,

melyben jelenleg Unger Antal könyvnyomdája van, az 1902. évi november 1-től kezdődőleg

kiadó.

Bővebb felvilágosítás dr. Grünwald Samu zalaegerszegi ügyvédnél nyerhető.

Hirdetmény.

A főümnepek alkalmából a zalaegerszegi izr. hitközség előljárósága által közhírré tétetik, hogy a hitközség tulajdonában levő imaszékek mult évi hérlői 1902. évi szeptember 28-án déli 12 óráig elsőbbséggel bírnak, ez időn túl az ily irányú igények tekintetbe nem vétetnek.

A fent kitűzött határidőn túl, a megmaradó imaszékek a következő napokon d. e. 9—12 óra között a hitközségi iroda helyiségében, a többet ígérőnek fognak fenntartás nélkül bérbeadni.

Egyben figyelmeztetik a n. é. közönség, hogy csak a templomgondnokságnál megszerzendő belépti-jegy előmutatása mellett lesz megengedve a templomba belépni.

Közegészségi szempontból egy ülőhelyet 2 személy közösen nem használhat.

Kelt a zalaegerszegi izr. hitközségnek Zalaegerszegen, 1902. évi szeptember 23-án tartott előljárósági üléséből.

Az előljáróság.
Jámbor Samu
titkár.

ad. 6446/tkv. 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Veszprémi takarékpénztár részvénytársaság végrehajthatónak Simon Jánosné szül. Benke Katalin és társai végrehajtást szenvedők ellen 1252 K 30 f tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a baki 42. sz. tjkvben felvett ingatlanokból Benke Katalin 3/4-ed részbeni jutalékára és pedig: † 912. hrsz. alattira 320 korona, † 1063. hrsz. alattira 48 korona, † 1069. hrsz. alattira 229 korona kikiáltási árban úgy azonban, hogy ezen ingatlanok 1/4-ed részére Simon József javára bekebelezett holtiglani haszonélvezeti jog az árverés által nem érintetik, ha azonban az ingatlanok az előző teher kifizetésére szükségesnek mutakozó 1600 korona vetelárért el nem kelnének, úgy az árverés hatálytalan és az ingatlanok a haszonélvezeti jog fentartása nélkül újból elárvereztetnek! II. a baki 399. sz. tjkvben I. 211. és 482. hrsz. alattiakból Horváth Erzse férjezett Olasz Ignáné, Olasz Vendel, Olasz Rozi, Anna és János felerészbeni jutalékaira 432 korona; III a baki 418. sz. tjkvben A † 389. hrsz. alattiból Balogh József és neje Horváth Katalin felerészbeni

jutalékára 395 K kikiáltási árban az alábbi feltételek mellett az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi október 23-ik napján d. e. 10 órakor Bakon a község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 32 K, 4 K 80 f, 22 K 90 f, 150 K 20 f, 3 K 60 f, 43 K 20 f, 39 K 50 f-t készpénzben, vagy az évi 1881. LX.

t.-c. 48. §-a alatt jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A királyi törvényszék mint tkvi hatóság.

Zalaegerszegen, 1902. évi július 9-én.

Rutich, kir. tvszki bíró.

ALFA SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Tejgazdasági Gépgyár

BUDAPEST,

V., Báthory-utca 4.

GYÁRTELEP:

Petneházy-utca 8—10.

Szállít: mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket.

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése.

Tejgazdasági telepek ujjaszervezése.

Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben.

Alfa Separatoraink eddig több mint 550 első díjjal lettek kitüntetve.
Évi gyártás körülbelül 47.000 darab.

כשר

A híres és legnagyobb

כשר

kalbász és füstölt husfélék

gyárának főtelepe, amelyet

bécsi koscher mészárosok

egyesülete tart fenn,

Bécsben, II., Praterstrasse 52. szám alatt van.

Ajánlja a n. é. közönségnek és Bécs, valamint a vidék árusítóinak kitűnő gyártmányu kalbászait, szalámiját, marhamarját, nyelvet stb.

saját vágásu

elsőrendű hizott ökreiből

Nagy választékban vannak mindig friss áruk készletben.

Naponként szétküldés postán és vasuton.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Telefon No. 4109. és 13.051. Osztr. postatakarékpénztár-számla 802.454. Magyar. postatakarékpénztár-számla 7.984.

Keill-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaek ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaek ára 68 kr.

Szagtalan

padló-viasz „Gloria”

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képketerek stb. bearanyozására. 1 kis palaek ára 20 kr.

Fehér „Glasur”-Fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

3314/kig, 1902.

Hirdetmény.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező

„Baross-ligeti“ vendéglő

1903. év január hó 1-től 1908. év december 31-ig terjedő hat évre 1902. év október hó 11-én d. e. 10 órakor a városház kis tanács-termében tartandó nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe fog adni.

Kikiáltási ár 1200 (egyezerkét-száz) korona évi bér, mely összeg 10%-át tartozik a vállalkozó az árverés megkezdése előtt a polgármester kezébe letenni s a legnagyobb ajánlattevő az árverés befejeztével ezen összeget 1/4 évi bérösszegre azonnal kiegészíteni.

Tartozik bérlő az évi bérösszeget felül a bérlet tárgyát képező épületek után mindennemű közterheket viselni, a tűzbiztosítási díjat a városnak megtéríteni s az épületeknél a belső javításokat s tisztogatást eszközölni.

A többi részletes feltételek Fülöp József v. aljegyzőnél a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1902. szeptember 17-én tartott tanácsüléséből.

Németh Elek
főjegyző.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hirdetmény.

Van szerencsém a t. közönséggel tudatni, hogy rőfös kereskedésemet felosztatom, és ez okból hatóságilag engedélyezett végeladást tartok.

Siessen tehát mindenki e ritka alkalmat felhasználni, hol szükségletét fele pénzért fedezheti: mert a

végeladás csak rövid ideig fog tartani.

Tisztelettel

Farkas Ignác.

Eladó malom.

A csébi határban a Zala folyón egy új hengerberendezéssel felszerelt Víz-malom alku szerint

eladó.

Értekezni lehet Csutor János föld-birtokostól vagy Zalaegerszegen, vagy pedig Salomvárott.

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomerő szabályzóval. A munka képesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

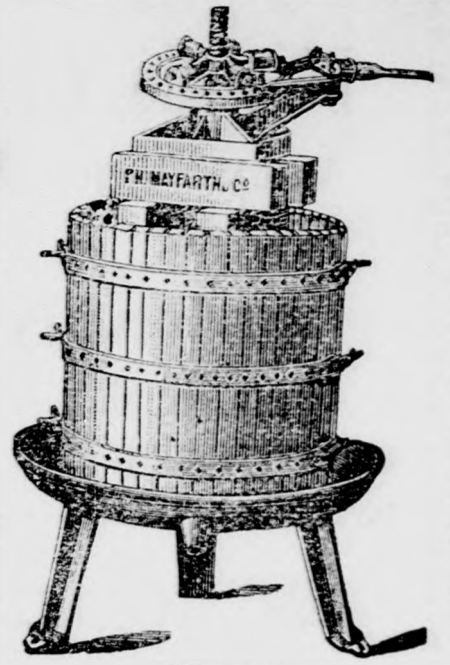
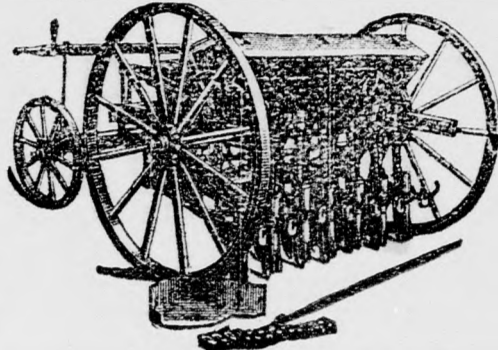
Hydraulikus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zuzók

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrítők, Aszáló készülékek gyümölcs és főzelék aszalására, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „SYPHONIA“ gyümölcs és szőlővessző permetezők.

szőlő ekék.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mindamellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. — A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmeztakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket széna- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödékek és vashámorművek

Alap. 1872.

BÉCS, II/1, Taborstrasse 71. 850 munkás.

Kitüntetések több mint 490 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.

Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók keresztesnek.

Egyedül valódi angol

BALZSAM Thierry A. gyógyszerésztől

közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyjelvénye alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható.

Allein echter Balsam
aus der Schulzengell-Apothek
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválasztást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régebbi betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiűrtja a hideglelést. 4. Meglehető gyorsan gyógyít gyomorgörcsöt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, iyukas fogaknál, szájpenésznél, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a fejbőrfőgést, valamint a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, úgymint hőpörnsenés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrészt, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a tőfájást, zúgást, szakgatást, közszynt, fülfájást stb. Tessék mindig vigyázni a zöld apáca-védjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvszer egyenesen a gyáros eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postállomására 12 kiasi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a legrégebbi sebeknél is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használata: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-csúsz, dagadt lábknál, sőt csontszűnálnál is; ütött, szúrt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegen testek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinővés, karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kibesedett lábknál. Egeft sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vér daganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb., stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada“ beégetve legyen.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer sohasem romlik el, ellenben minél régebbi lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem csak hadisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellet teljesen ártatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára, Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél.